

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje Italijanskega in tujeja
Izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 4, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 4, Lubiana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SLOVENE

Abbonamenti: Mese 18 Lire. Estero, mese 31.50 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 65 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni.

Filliale:
Novo mesto.

Bollettino No 1026 Intensificata attività delle opposte artiglierie sul fronte tunisino

21 sommergibili avversari affondati
e 15 danneggiati negli ultimi 6 mesi
dai mezzi navali italiani
Un convoglio nemico attaccato

Il Quartier Generale delle Forze Armate
comunica:

Intensificata attività delle opposte artiglierie nel settore meridionale tunisino; velivoli germanici hanno bombardato il porto di Tripoli ed agito su di un aerodromo avversario nella Tunisia settentrionale distruggendo tre apparecchi al suolo.

Altri reparti aerei tedeschi attaccavano ieri un convoglio in navigazione ad ovest di Bengasi silurando due piroscafi di medio tonnellaggio, un terzo mercantile, colpito si incendiava.

Nel Mediterraneo centrale una unità leggera, al comando del capitano di corvetta Cecaeci Alberto di Ancona ha affondato un sommergibile.

Un altro sommergibile nemico è esploso urtando contro un nostro sbarramento di mine.

Con l'azione odierna i mezzi navali italiani antisommergibili hanno distrutti negli ultimi sei mesi 21 sommergibili avversari e ne hanno danneggiati in modo più o meno grave almeno altri quindici.

Vojno poročilo št. 1026 Povečano topniško delovanje v Tunisu

V zadnjih 6 mesecih so italijanska
pomorska sredstva potopila 21
nasprotnih podmornic, 15 poškodovala
Sovražni konvoj napaden

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil
javlja:

Pospešeno topniško delovanje na južnem odseku tuniškega bojišča, nemška letala so napadla pristanišče Tripolis ter neko nasprotno letališče v severnem Tunisu, kjer so uničila tri stroje na kopnem.

Drugi nemški letalski oddelki so večerj napadli neko sovražno spremiljavo, ki je plula zahodno od Bengazija ter so torpedirali dva srednjevelika parnika, tretja trgovska ladja pa je bila tudi zadeta in se je izgela.

V srednjem Sredozemlju je neka lahka edinica pod poveljstvom korvetnega kapitana Cecaeci Alberta iz Ancone potopila eno podmornico.

Neka druga podmornica se je razletela, ko je trčila v neko našo minsko zaporo.

Z današnjim nastopom so italijanska protipodmorniška pomorska sredstva v zadnjih šestih mesecih potopila 21 nasprotnih podmornic, najmanj 15 nadaljnjih pa so bolj ali manj težko poškodovala.

Ofenziva pri Bjelgorodu napreduje

Obkoljene sile pri Harkovu pred uničenjem — Nov nemški obrambni uspeh pri Ilmenskem jezeru

Hitlerjev glavni stan, 17. mar. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Jugovzhodno od Harkova obkoljene sovražnikove sile so bile po odbitju več izpadnih poskusov stisnjene na tesen prostor in se bližajo uničenju.

V prostoru pri Bjelgorodu napreduje naš napad dalje proti vzhodu. Močni sovražnikovi protinapadi so bili odbiti in pri tem je bilo uničenih 66 oklepnih voz. Oddelki bojnih letal so z uničujočim učinkom napadali umikajoče se sovjetske kolone in sovražnikova ojačenja pri hitrih pohodih na bojišče.

V hudih borbah ob Ilmenskem jezeru so naše čete večerj dosegle nov obrambni uspeh. Sovjeti so se ves dan zamažali z letalstvom proti nemški fronti in imeli pri tem hude krvave izgube ter izgubili razen tega pred našimi postojankami številne oklepne vozove.

Na ostalih odsekih vzhodnega bojišča je prišlo samo do bojev krajevnega pomena.

Z južnega odseka tuniške fronte poročajo o živahnem obojestranskem topniškem delovanju. Letalstvo je potopilo v Sredozemskem morju 10.000 tonsko trgovsko ladjo. Pri napadu na sovražni konvoj so bili trije prevozni parniki zažgani.

Nekaj lahkih angleških bombnikov je v večerj večerj urah ob slabem razgledu napadli reki kraj v zahodni Nemčiji. Prebivalstvo je imelo izgube, 1 sovražno letalo je bilo sestreljeno.

Berlin, 17. marca. AS: Iz vojaškega vira se je izvedelo, da je sovražnik predvečerj napadla zahodno od Kirova in Vjazme s tremi bataljoni. Bil je odbit.

Berlin, 17. marca. V zvezi z nemškimi uspehi ob Doncu je zanimivo zadržanje nasprotne propagande. Kremeljski poročevalski urad in njegovi

angleški ter severnoameriški zvočniki naznanjajo, da cilj nemške ofenzive ni bil zavzetje Harkova, marveč obkolitev in uničenje cele rdeče armade med Bjelgorodom in Izjumom. Namen tega govorenja je jasen. Nemške čete so dosegle le delen uspeh in izguba Harkova v splošnem položaju ni tako huda. Mnogi nepoučeni bralci naj bi imeli občutek, da se sovjetska ofenziva med Donom in Doncem ni spremenila v uničevalno bitko ter v sovjetski poraz. S priznanjem nemškega uspeha pa se priznava tudi to, kar se je večerj že zanimalo, namreč, da nemško poveljstvo razpolaga s silami, ki so sposobne preobrniti položaj in se pripraviti za pomladansko in poletno ofenzivo.

Boljševiki so varijanta vojaškega kritika lista »News Chronicle«. Ta svetuje, da bi Sovjeti storili najboljše, če bi si dovolili luksuz novega splošnega umika, namesto da bi podili Nemce iz Rusije. Jeseni naj bi potem ponovili pohod proti zahodu in izžepali nemški vojaški stroj. Četudi ta ofenziva ne bi imela odločilnega uspeha, bi se ponovilo to, kar se je zgodilo poleti 1942 in lansko pomlad. Odločitev pa bi padla na zahodu. Važno pa je, da sovjetska armada veže glavno Hitlerjevo vojsko. Iz tega se torej vidi, da Amerikancev in Angležev ne skrbijo morebitni novi ruski porazi, pač pa morebitni obrambni uspehi. Ti uspehi bi onemogočili zmago anglosaških sil.

S skrajno rezervno pa na ameriški in angleški strani govore o invaziji v Evropo. Pojavlja se le nekaj govoric o Tunisu in jugovzhodni Evropi. Angleška propaganda je razširila najneumnejše glasove o vojaških pripravah v Bolgariji ter o pozivih prebivalcem nevtralnih držav, naj zapustijo Bolgarijo. To je že nešteti poskus ribarjenja v kalnem, ki ima namen, podžigati ruskega zaveznika k vztrajnosti. Vsi ti manevri pa izražajo naraščajočo nervoznost v anglosaških krogih.

Pripravlja se nemška ofenziva pri Kursku

Več sovjetskih divizij obkoljenih južnovzhodno od Harkova

Berlin, 17. marca. AS. Nemška ofenziva na južnem odseku vzhodnega bojišča se nadaljuje in širi. Po zavzetju Harkova so nemški napadali oddelki prodri globoko proti severovzhodu ter ogrozijo Bjelgorod, ki ga bodo skušali Rusi za vsako ceno braniti. Iz priprav se da tudi sklepati, da se pripravljajo močan nemški pritisk severozahodno od Kurska. Torej se bliža trenutek, ko bodo novi nemški oddelki prešli iz obrambe v napad v trenutku, ko se sovražna razvrstitev nahaja v krizi na svojem levem krilu, ki je razbito. Nemškemu poveljstvu gre po vsej verjetnosti za zasedbo vzhodnega brega reke Donca ter tamkajšnjih važnih strateških postojank. Iz tega sledi, da je bila nemška taktika »elastične obrambe« res strateškega značaja in da niso imeli prav Angleži, ki so trdili, da je hotel Hitler s tem opravičevati svoje velike poraze.

Večerjašnje nemško poročilo govori tudi o obkolitvi sovražnih sil južnovzhodno od Harkova. Iz dodatnih poročil se je izvedelo, da gre za več divizij, ki so bile odrezane od glavnice, ko so šle proti Harkovu na pomoč tamkajšnji obrambi. Tako torej zori nov nemški uničevalni uspeh. Podrobnejša poročila bodo objavljena prihodnje dni. Medtem, ko se nadaljuje uničevalna bitka južnovzhodno od Harkova, pa se pričakuje, nadaljni razvoj nemških napadov pri Bjelgorodu in Kursku. Na severu poskuša maršal Timošenko pri Ilmenskem jezeru povečati svoj pritisk ter prodreti v nemško razvrstitev. Tamkaj je zbral velike množice pehote in topništva. Računa se, da ima okoli 500 baterij vseh velikosti, ki streljajo na Nemce. Navzlic temu Rusi niso dosegli nikakega uspeha.

Po mnenju nemških vojaških strokovnjakov se ne more več govoriti o veliki in koordinirani sovjetski ofenzivi. Čeprav so sovražni napadi na nekaterih odsekih še tako siloviti, so vendarle čisto krajevnega značaja. Najpomembnejši boji so na odseku nemške ofenzive. Pripominja se tudi, da je treba na drugo sovjetsko zimsko ofenzivo gledati drugače, kakor na ofenzivo leta 1941-42. Med njima so velike razlike, tako z ozirom na vrstne razmere, kakor tudi na strateške pogoje.

na obsežnosti in silovitosti bitke in na številu nastopajočih sil. Leta 1942 so nemška uradna poročila šele 26. marca začela poročati o kopnenju snega in šele 3. aprila so se lahko začeli boji. Do konca marca je trajala ruska ofenziva na Krimu, na celotnem doneškem bojišču kakor tudi na srednjem in severnem odseku. Pobuda je bila celotno v boljševiških rokah. Ofenziva med Harkovom in Kurskom je zavlekla nemško ofenzivo. Sedaj pa je položaj drugačen. To je ugoden znak za protiboljševiško Evropo v bodočem poletju.

»Dnevnik nasprotnikovih bedastoč«

Rim, 17. marca. AS. Večerjašnje uradno poročilo o nasprotnikovih bedastostih pravi: Nekateri listi prinašajo pod vidnimi naslovi uradno poročilo angleškega pomorskega poveljstva o nastopu britanske podmornice »Umbrae« na Sredozemskem morju ter izjavo njenega poveljnika Maydona. »Telegraph« ga objavlja pod naslovom »Letala in podmornice so poglale v beg italijanske brodogradnje«. »Daily Mail« pa pod naslovom »Naše podmornice so gledale preplah brodogradnje«. Isti »Daily Mail« prinaša tudi članek Johna Isherja o sedanjem življenju na francoski obali. Clankar končuje svojo izjavo na takole: »Kar zadeva italijansko zasedbo Riviere, se ne zdi, da bi povzročala kakšne posebne skrbi. Razlika med italijansko in nemško zasedbo se kaj lepo vidi iz anekdote, ki jo je pripovedoval Moroselli, kateremu se je pred kratkim posrežilo pobegniti v Anglijo. On je dejal, da so tedaj, ko so Italijani zasedli Korziko, priplulo v Ajaccio ladje, s katerimi se je pripravljalo 600 do 1000 vojakov. Čete so se tam izkrcale in se podale v vojašnice, vsako od njih pa je vodil po en francoski mornariški podčastnik ali pa štirje ali pet francoskih mornarjev. Italijani so prosili, da bi smeli iti v vojašnico, a nek podčastnik je odgovoril, da ima ukaz, preprečiti Italijanom vstop v vojašnico. Če bi pa kdo kljub

temu poskušal vstopiti — je dejal podčastnik — bom prisiljen streljati s strojnico. Noč je legala na zemljo in lilo je ko iz škafa. Italijani so se ustavili na klopih in so noč prespali zunaj na prostem.«

V svojem poročilu »Daily Mail« zatrjuje, da misli Mussolini imenovati generalnega guvernerja za Hrvaško. To imenovanje naj bi imelo namen streljati Mihajloviča, preden bi se začeli izvajati načrti za skupen nastop četnikov in partizanov. Polem pa nadaljuje: »Generalni guverner bo moral rešiti tudi težavno nalogo, poravnati neprestane prepire in tekmo med različnimi italijanskimi oblastmi na Hrvaškem.«

»Brooklyn Eagle« prinaša poročilo, po katerem naj bi se sv. oče nameraval podati začasno v latinsko Ameriko, po vsej verjetnosti v Brazilijo. Prvi kos svoje poti bo naredil z letalom ali pa s kako podmornico. Obisk newyorškega nadškofa Spellmana naj bi bil v zvezi z ukrepi, ki naj bi bili izdani za varstvo sv. očeta in za zagotovitev njegovega nemotenega potovanja. Glavni namen, zaradi katerega je msgr. Spellman prišel v Evropo, naj bi bil, vzpostaviti stike med papežem in različnimi vladam, ki jim je kaj na tem, da bi sv. oče lahko povsem varno odpotoval.

Načrt za gospodarsko zasužnjenje sveta

Stockholm, 17. marca. AS: Londonski dopisnik lista »Dagens Niheter« poroča, da so Angleži v zvezi z Edenovim obiskom v Washingtonu stavili zelo izdelan in zamotan predlog za ustvaritev posebne kliringa in skupne devize za Anglijo, Združene države, Rusijo in njihove zaveznike po vojni. Načrt je skoraj izključno delo znanega Keynsa, ki je danes svetnik v angleškem finančnem ministru in ravnatelj angleške državne banke. Zlate devize, ki jih predlaga kot plačilno sredstvo med zavezniki, ne bi krožile v notranjosti držav, marveč bi služile izključno za njihova medsebojna plačila in za celotni plačilni promet med vsemi državami, čeprav ne bi sklenile tozadevne

pogodbe. Ta sistem bi bil torej vsiljen tudi nevtralnimi državami in bivšim sovražnim državam v primeru zmage »združenih narodov«. Načrt predvideva tudi ustanovitev kliringške banke s sedeži v Londonu, Washingtonu ter Moskvi, kakor tudi številna zastopstva vseh držav, ki naj bi omogočila in zagotavljala to obliko finančnega suženjstva vsega sveta trem velikim zaveznikom. Zdjaj podrobnosti tega načrta še niso objavili, toda v Washingtonu že razpravljajo o njem. Prevladuje vtis, da ga bodo Amerikanci odobrili.

Perzijski se upirajo Sovjetom

Carigrad, 17. marca. AS. V Iranu vlada velika zmeda. Perzijska vojska se je sprla z okupacijskimi boljševiški četami v celem severnem Iranu. Nekateri vojaški oddelki so hoteli narediti konec pobujanju perzijskega prebivalstva od GPU. Do borbe med Sovjeti in iranskimi oddelki je prišlo v Gilanu, Azerbajdžanu in zlasti v Tabrizu. V mestu Tabrizu so boljševiki zbrali vse svoje sile in prebrali iranske čete, ujetnike pa krvavo poklali. Strahotno se maščujejo nad domačim prebivalstvom, ki je pomagalo svojim vojakom. Drugod pa so zmagali Iranci in osvobodili ves jugozahodni del Tabriza, odkoder korakajo proti mestu Tabriz, da bi maščevali pokol svojih rojakov.

Svarilni ameriški glasovi

Ljubona, 17. marca. AS. »New York Times« razpravlja o angleško-ameriških pogovorih v Washingtonu ter izjavlja, da gre za prvi poskus določiti vojno zadržanje in vojno politiko. List pripominja, da je ovira rešitvi tega vprašanja v sovjetski vladi, ki stavi svoje zahteve, utemeljujoč jih z netočno trditvijo, češ da se Sovjetska Rusija sama vojskuje. Senator Wheeler je svaril, da je brez pomena govoriti o povojnih načrtih dokler se točno ne ve, kaj bo nastalo v Evropi in v Aziji. Združene države po njegovem mnenju ne smejo sprejeti nikake mednarodne obveze, dokler ne bodo vedele, kaj bo mogel in hotel dobiti Stalin. Tudi »Herald Tribune« opominja, da bi bila neumnost, če bi se Združene države zavezale s socialnimi predlogi za dolgo dobo, pač pa je potrebno preprečiti katastrofo, ki bi lahko nastala ob koncu vojne z brezposelnostjo, ko bodo množice moških prihajale z bojišč ter iz vojne industrije,

Ustvarja se nova evropska zavest

Razlika med letošnjim in lanskim položajem na vzhodu

Turin, 17. marca. AS. »Gazzetta dell' Popolo« piše v svojem komentarju o vzhodnem bojišču, da je tamkajšnji položaj konec letošnje zime popolnoma drugačen kakor lansko leto. Osne sile imajo letos mnogo večje prednosti. Južno krilo nemškega bojišča je nedotaknjeno in vse kaže, da je pripravljeno za protinapad. Lansko zimo so boljševiki imeli še Sebastopol in Kerč, letos pa je ozka kerška ožina zavarovana s trdnimi mostiščem, ki so nadaljuje vzhodno od polotoka Taman.

V zvezi s političnim razvojem na evropski celini poudarja list, da je tudi majhna kneževina Lichtenstein, ki se ni nikdar udeleževala vojne in svetovne politike, dala sto prostovoljcev za boj proti boljševizmu. Med junaki imeli branilci civilizacije so tudi nizozemski prostovoljci, katerim je ta vojna prinesla okupacijo njihovih domovine ter izgubo njihovega imperija. List zaključuje, da so ti znaki dokaz, kako se ustvarja nova evropska zavest.

Težavne Edenove naloge v Washingtonu

Stockholm, 17. marca. AS: Washingtonski dopisnik lista »Manchester Guardian« izjavlja, da je po mnenju ameriške javnosti gleda s precejšnjo Zdrženih državah v prvi vrsti posledica stremeljenja po skupnem angleško-ameriškem nastopu do Sovjetov, s katerim skušajo na najprimernejši način rešiti vrsto vprašanj, ki bi utegnili izzvati nevarne spore. Ameriške javnosti ne skrbe toliko neskladnosti med Ameriko in Anglijo, kakor neskladnosti med Rusijo in Ameriko. Nervoznost vlada tudi v odnošjih med Rusijo in Kitajsko in nekoliko manjša tudi med Kitajsko in Anglo-amerikanci. Ameriška javnost gleda s precejšnjo zaskrbljenostjo na te razpoke v združenih narodih, ki ogrožajo njihovo kompaktnost ter enotnost vojaških in političnih nastopov in zahtevajo takojšnjo in izdatno odpravo.

Ljubona, 17. marca. AS: V zvezi z Edenovim obiskom v Washingtonu je »Times« objavil uvodnik o dvomnostih, nastalih med Londonom in Washingtonom pri zavezniškem izkrcanju v Severni Afriki. List vztraja na stališču, da je treba opustiti zmotno naziranje o Angliji, ki bi streljala samo po evropski politiki ter se ne bi mogla ali hotela več zanimati za svetovno politiko. Če je res, da bodo Združene države iz svojih postojank na Atlantskem morju še nadalje gledale proti zahodu in vzhodu, se je treba zavedati, da ima Edenov obisk v novi hiši značaj Canosse. morju. Združene države torej ne smejo misliti, da bi bila Anglija izrinjena iz tihomorskega področja.

ja zato, če pri svojih vojaških načrtih daje prednost evropskim bojiščem. Združene države morajo povedati svoje točne stališče, da se bo ustvarila potrebna pa ne zadostna solidarnost med obema narodoma, ker je treba izločiti odnošaje tudi med ostalimi združenimi narodi. Podpredsednik Zdrženih držav gotovo ni pretiral najnost te potrebe, ko je opominjal svoje sodržavljanke, da se morata Anglija in Združene države zadovoljivo sporazumeti z Rusijo. »Times« nato zaključuje, da Edenov namen v Washingtonu ni le postavitev konkretnih predlogov, marveč tudi jasna ugotovitev ameriških pogledov ter točna postavitev splošnih smernic za sedanjo in bodočo angleško politiko.

Berlin, 17. marca. AS: V zvezi z Edenovim obiskom v Washingtonu pripominja »Diplomatska in politična korespondenca«, da je angleški zunanji minister v svojih prvih izjavah zastopnikom tiska priznal težaven položaj tako zvanih združenih narodov, ki so več kakor prehodnega značaja. Zato se je treba pripraviti še na marsikatera razočaranja in na številne udarce. List nato navaja ostre komentarje ameriških in angleških listov o izjavljanju vojne ter o sporih med Londonom, Moskvo in Washingtonom. Po mnenju lista, ima Edenov obisk v Beli hiši značaj Canosse. Eden mora prositi severnoameriškega predsednika, naj pomaga Angliji in naj ne popušča preveč neasitnemu boljševiškem imperializmu.

Mac Millan odpoklican iz Severne Afrike

Tanger, 17. marca. AS. Iz Alžira se je zvedelo, da je bil razrešen svojih dolžnosti Mac Millan, angleški minister pri zavezniškem glavnem stanu v Severni Afriki. Verjetno bo imenovan za državnega ministra v zahodni Afriki namesto lorda Swintona, ki bo poklican v London.

Kardinal Hinsley umrl

Lisbona, 17. marca. AS. V Londonu je danes zjutraj umrl westminsterski nadškof kardinal Artur Hinsley. Kardinal Hinsley se je rodil 25. avgusta 1865 v Selbyju, škofija Lesas. Mnogo let je bil rektor angleškega kolegija v Rimu. Nato je bil imenovan za titularnega sebastopolskega škofa. Leta 1935 je odšel v London. 15. decembra leta 1936 pa je bil povzdignjen v kardinala.

Giraud in De Gaulle

Stockholm, 17. marca. AS. Zdi se, da je Giraudovo vabilo De Gaulle, naj pride v Alžir ter s stiskom roke zapečati mir med begunskimi Francozi, zbudilo v De Gaulleu mnogo obojevanja in sumničenj. Do danes Giraudu še sploh ni odgovoril. Njegov sodelavec je dejal londonskim časnikarjem, da zanekrat še ni nič odločenega. Njegov list »France« nič ne poroča o Giraudovi pobudi in verjetno bo moralo preteči še precej časa do novega sestanka med Giraudom in De Gaulleom.

Bitka za Harkov

Berlin, 15. marca. Bitka za Harkov z nemške strani obsega dva dela. V prvem delu so nemške čete po določenem načrtu redile sovjetske vrste vzdolž Doneca in dolžini sto kilometrov. V drugem delu pa so se nemške sile strnile in osredotočile napad na mesto samo, ki so ga nato postopoma tudi zavzele.

Vsa inicijativa v tem delu bojišča je prešla v nemške roke. Dasi so bile v poslednjih mesecih na tem odseku nemške sile oslabiljene, pa se je zdaj vojni stroj nemških čet zagnal nazaj na to področje in podrl vse pod seboj.

Na jugu od Harkova je bil sovražnik tudi te dni razbit in razkropljen v trdih bojih, a na severu mesta in na vzhodu od Bjeļgoroda so se strnile močne rdeče čete, ki se trdovratno upirajo nemškemu navalu.

Padee Harkova pa je tem bolj porazno vplival na sovjetsko vojaštvo in prebivalstvo, saj si zlasti zaradi rdeče propagande, ni nihče niti v sanjah mislil, da bi se začela ofenziva utegnila ustaviti. Ne ememo pozabiti, da je mesto Harkov eno od trojice prestolnic v Sovjetiji, drugi dve sta Leningrad in Moskva, kjer je bilo boljševištvu z vsemi koreninami zasidrano na področju boljševiške miselnosti, politike in boljševiškega gospodarstva. Vse najraznejše boljševiške smerice so se stekale v Harkovu. Tu je imel komunistem svojo močeno sedež. V Harkovu je bilo tudi središče težke industrije, je bilo poljedelsko trgovsko središče in zares tretja prestolnica rdeče države. Leta 1910 je bilo v Harkovu 200.000 prebivalcev, zdaj jih je bilo že milijon. Na razsežnem prostoru so se vile široke ceste, kraj njih je stalo mnogo novih stavb. Znan je bil zlasti prostrani trg Džeržinski, ki se je dozdaval domaćinom, da je največji mestni trg na svetu. V teh dneh pa je na tem trgu množica nemških

oklepnih voz in tankov. Kakor pripovedujejo ruski ujetniki, je bil namen rdeče vojske, da vprav Harkova na noben način ne izpusti iz rok in da je bil Harkov poglavitno oporišče in izhodišče zimske sovjetske ofenzive, ki so nanj polagali vse svoje upanje in vso moč. Vsa strategija Tlmošenka v letih 1941 in 1942 se je oprirala na ta del fronte, odkoder bi začela predor za v Ukrajino in bi na tem odseku povsem zlomila moč osnih sil. Zdad pa se je obrnilo vse drugače. Vprav na tem področju bojišča so sovjetske čete morale prestatl največ preizkušelj, tu so imele največ izgub, tu je bilo zajetih več ko četrt milijona ujetnikov, da niti ne pomislimo na velikansko število uničenih motornih vozil, topov, strojne, oklepnih avtov in zlasti še tankov.

Uspehi nemške ofenzive zadnjih dni so velikaneki, zlasti, če pomislimo, da svojih pridobljenih točk niso rdeče čete obdržale nič delj ko tri tedne. Mimo tega je treba pomisliti, da je z mestom Harkovom, ki je zdaj ena sama ruševina in blato, izgubilo vodstvo rdeče vojske najvažnejše industrijsko področje, odkoder se vojska ne bo mogla nič več oskrbovati. Sovjetske čete same so bile že vse pomembne industrijske točke same porušile, drugi nemški napad je storil seveda še svoje. Zdad nima sovjetska vojska nobenega gospodarskega središča več v območju Doneca. Udarca je hud, tako hud, da se sovjetske čete ne bodo mogle odpmoči.

Nemški tisk nadalje poroča o silnem razmahu nemške armade na tem kraju bojišča. Sovjeti le s težavo zbirajo svoje čete in jih spravljajo v edinice, česar niti ne utegnejo, ker jim je nemška vojska zmeraj tik za petami. Povsod se koj vnamajo hude bitke in sovražnik izgublja ljudi in ozemlje. Na bojiščih pri Vjazmju se prav tako zbirajo nemške čete, zmeraj sledeč določenemu načrtu.

O sekanju pomaranč in še kaj

Koledarski dnevi so nas privedli v obdobje, ko sekanje pomaranč in njih prodaja sploh dosežeta višek. Letos se ravno ne moremo pritoževati, da s pomarančami nismo dobro založeni: dovolj jih je dobili povsod, prav tako so tudi cene zmerne in si jih vsakdo lahko privoščil. Zato je pričakovati, da se bo letos v bolj izdatni meri ohranil naš stari običaj sekanja pomaranč, ki smo ga v zadnjih letih precej zanemarili, a je škoda, da bi kar tako mimogrede prišel v pozabo.

Ne pravimo s tem, da so to navado opustili na deželi, kjer je še vedno ohranjena in vsako leto privablja zelo veliko število fantov, ki pri sekanju kažejo svoje sposobnosti v zavedanju in udarnosti. Izgubila se je v Ljubljani, kjer lani in predlanskim pri najboljši vojni nismo mogli nikjer opaziti kakšne večje družbe, ki bi se bavila s to igro. Morda je igra celo preslab izraz in bi se kdo lahko čutil užaljenega; nič preveč ne bi napisali, če bi se izrazili kar enostavno — tekma: saj tudi tukaj tekmujejo fantje med seboj, kdo bo boljši in kdo si bo nabral več trofej. Koliko zabavnih prizorov je videti po vaseh in po podeželskih mestih, kadar kdo zgreši ali pa ne zadene tako, kot so stavili. Prav za prav je težko zadeti v polno in morajo biti tekmovalci že zelo izurjeni v svoji stroki, da vedno pogode v polno. Taki vsekakor zaslužijo tako težko priborjen sadež in ostalim iz družbe se sline cede, ko jih gledajo pri njihovem pogubonosnem uničevanju tega lepega in dobrega sadeža. A težko delo zahteva plačilo. Zato vsi tovariši zmagovalcu priborjeno sadje privoščijo, hkrati pa jim je to v spodbudo, da se sami še bolj potrudijo in dosežejo višino boljših.

Koliko je načinov stav pri ciljanju, je težko ugotoviti. Bržkone jih je precej. Najbolj znana sta vsekakor tista dva, po katerih se mora novec izgubiti v notranjosti pomaranče, ali pa da samo polovica ostane zunaj. Uspešni strelce seveda vzame pomarančo, tisti pa, ki je stavo izgubil, jo mora plačati. Da branjevec ali pa branjevka nimate ničesar proti, je popolnoma razumljivo. Še vesela sta, če je okrog njune stojnice velik vrvež in gneča.

Največja udeležba pri sekanju je gotovo v tistih krajih, kjer je sv. Jožef cerkveni patron in imajo ta dan žegnanje. Od vsepovsod se zbere dovoljno število mladih fantov, ki se navdušujejo za sedanje in ki so tudi najpridnejši obiskovalci stojnice. Najboljši so predmet splošne pozornosti in kar dobro se jim zdi, da jih toliko ljudi občuduje. Seveda pa tudi ta slava mine kar vsaka druga. Po nekaj dneh pozabijo na tedaj največkrat izgovorjena imena. Spet pa se jih spomnijo prihodnje leto, ko bodre tekmovalce, naj se potrudijo, da bodo izboljšali uspehe lanskoletnih zmagovalcev.

Tako prehaja ta lepa navada iz leta v leto; vsakokrat sicer enaka, a vedno nova, zabavna in privlačna.

Nova družba v Zagrebu V Zagrebu je bila ustanovljena delniška družba »Semec« z glavnico 10 milijonov kun za pospeševanje gojitve industrijskih rastlin. Država je prinesla aporta za 9,5 milijonov kun v obliki 4 vzornih državnih kmetijskih posestev.

Hrvatski splošni kreditni zavod d. d. v Zagrebu bo izplačeval tudi za leto 1942 na glavnico 10 milij. kun dividendo 2%.

Šport

Tradicionalni turnir Mladike

Igralci namiznega tenisa bodo tekmovali za prvenstvo Most in Kodeljevega

Po enoletnem presledku priredi S. K. Mladika svoj tradicionalni table-teniški turnir za prvenstvo Most in Kodeljevega. Za ta turnir je bilo vedno veliko zanimanje. Pričakuje se udeležba najboljših ljubljanskih igralcev tudi na letošnjem turnirju.

Igrali bodo v naslednjih disciplinah: V četrtek popoldne od dveh naprej moštva, nadaljevali bodo z moštvi v petek dopoldne ob devetih, potem pa bodo sledile igre juniorjev in dvojic. Turnir se nadaljuje v soboto popoldne ob treh s prvenstvom seniorjev. V nedeljo dopoldne bodo na sporedu zaključne igre v skupini seniorjev in juniorjev in mixe double (če se prijavi vsaj štiri dvojice).

Ker bodo sodelovali vsi najboljši ljubljanski igralci, upamo, da bodo igre zadovoljile vsakega prijatelja tega lepega športa.

Sezona gozdnih tekov

Gozdni teki dejansko ne spadajo v področje lahke atletike. Na jesen jih zelo radi gojijo smučarji, kdaj pa kdaj pa tudi čitamo o gozdnih tekih telovadcev, nogometašev, veslačev in celo plavalcev. Tekmovalcem, ki jim je na tem, da bi si nabrali zadostnih zalog telesnih moči, je znano, da pomenijo gozdni teki zelo učinkovite dihalne vaje in krepile vaje za srce. Dihalne vaje, katere priporočajo različni telovadni sistemi, so v istem razmerju do gozdnih tekov ali do tekov čez drn in strn, kakor teorija do prakse.

Spet smo v sezoni gozdnih tekov in ta sezona bo trajala vse do maja, ko bodo otvorili igrišča. Iz Livorna, z Dunaja, pa tudi iz drugih mest smo že prejeli prva poročila o letošnjih gozdnih tekih. V Livornu so tekli na 10 km za absolutno italijansko prvenstvo v tekih čez drn in strn. Med atleti

Opozorilo Prehranjevalnega zavoda

Prehranjevalni zavod Visokega Komisarjata za ljubljansko pokrajino sporoča:

Ugotovilo se je, da je zmanjkalo iz paketa poslanega občini Brusnice (Novo mesto) 39 živilskih nakaznic za mesec marec, ki so označene s številkami od 173462 do 173000, a niso izpisane in so brez pečata.

Te živilske nakaznice so neveljavne, na kar posebno opozarjamo vse trgovce in gostinske obrate, ki so dolžni prijaviti pristojni oblasti vsakogar, ki bi predložil katero izmed teh nakaznic.

Ponovno opozarjamo trgovce in gostinske obrate, da ne smejo sprejemati samih odrezkov, ki so od nakaznice že odrezani.

je bilo zelo veliko zanimanje za to prireditev; nastopilo je 40 tekačev, med katerimi je bil najhitrejši Costantino Salvatore iz Napolija. Costantino Salvatore je pretekel 10 km v 33 min. 20 sek. Od 40 tekačev jih je prispeelo 30 na cilj.

V nekaterih mestih Italije so začeli preteklo nedeljo tudi s tekami v hitri hoji. V Milanu so pešali na 5 km in je zmagal Cairo Ettore v 27 minutah.

Tudi v dunajskih gozdovih so se pojavili v nedeljo prvi tekači, športni znanilci pomladi. Okrog sto jih je teklo po mehkih gozdnih siezah 8 km dolge proge. Zmagal je Grojer, član SK Rapida, v 28 min. 7 sek. V tem mesecu bodo priredili na Dunaju še več množičnih gozdnih tekov na krajše proge.

Šport v kratkem

Trboveljski nogometaši v Mariboru. Rudarska enajstovica je tudi preteklo nedeljo potrdila sloves dobrih igralcev nogometa. Pred tednom so premagali Trboveljčani mariborske železničarje s 5:4, v nedeljo pa, ko so nastopili na povratni tekmi, so izsilili v mariborskem železničarskem stadionu izid 1:1. Prvi gol je zabil Horvat (Trbovlje), za železničarje pa je izenačil v drugem polčasu Koller. Tekmo je sodil Jenko, gledalcev pa je bilo okrog 700.

Celjani se postavljajo z namiznim tenisom. V celjskem nemškem domu so gledali v nedeljo igre z malo žogico med Graščani in Celjani. Slednji so tudi tokrat pokazali, da se razumejo na tenis v malem. V odločilni tekmi za štajersko prvenstvo so premagali Graščane s 3:2. Največ zanimanja je bilo za srečanje med Vrečičem (Celje) in Rabitschem (Gradec). Prvič je zmagal Vrečič s 3:2, drugič pa je premagal Rabitsch štajerskega prvaka z 2:0.

V jeseniškem športnem domu so spet gledali boksarske tekme. Poleg domačinov so nastopili tudi boksarji iz Celovca in Kranja. Lepe nagrade Kranjske industrijske družbe sta si priborila Celovčana Kolleger in Ameisbichler. Slednji se je boril proti Volčiču (Kranj) in ga premagal po točkah. Med zmagovalci sta bila tudi Jeseničana Kobal in Zupan.

Prijatelje plavalnega športa bo zanimalo, da je dosegla Lisl Weber dvoje izvrstnih znanj v plavanju na 100 m. V prostem slogu je preplavala omenjeno progo v 1 min. 14 sek., v hrbtnem slogu pa v 1 min. 16,6 sek. Webrova je trenutno najhitrejša plavalka med Nemkami in je rodom iz Bayreutha.

V neki nemški tovarni čevljev so napravili zanimiv poizkus z industrijskim športom. Vpeljali so tedensko po pol ure športa za vse nameščence in ugotovili, da so postali delavci za 2,5 odstotka zmogljivejši. Po uvedbi športnega razvedrila so izdelali tedensko 610 parov več čevljev. Poizkus so razbregli na pol leta in se je, kakor poročajo, otnesel v prid športa.

Boj za bagdadsko železnico

V jeseni leta 1898 je bil lord Curzon imenovan za podkralja Indije. Na svoje mesto se je podal poln nezaupanja proti Rusom v Perziji in v srednji Aziji in je sklenil braniti angleške posejdanke za vsako ceno. V svoji knjigi o Perziji je lord Curzon nekaj let poprej pisal: »Smatram sleherno podelitev kakšnega oporišča Rusiji ob Perzijskem zalivu za premissio anglice. Tako dejanje bi bilo nedopustna kršitev dejanskega stanja in namembno izzivanje vojne.« Curzon torej nikakor ni zaupal Rusom. Prepričan je bil, da bi bila vsaka proga v Bagdad terjala zaključek ob Perzijskem zalivu in najbrž bi po njegovem mnenju končna postaja te proge bila v lepem pristanišču Kuweitu, ki leži v severozahodnem delu zaliva. Večina prejšnjih načrtov za bagdadsko železnico je računalo s tem, da bo Kuweit končna postaja te proge. Ko je v letu 1898 ruski grof Kapnist predlagal železniško progo od sirijske obele do Kuweita, se je lord Curzon še bolj zaobrnil proti Rusiji. Kuweit pa je pripadal pokrajini, katere glavno mesto je bila Basora in ta pokrajina je plačevala davek Turkom, toda basorski šejk je bil skoraj popolnoma neodvisen pri upravljanju svoje pokrajine. Šejk je bil v zelo dobrih zvezah z Anglijo in je menil, da se bo z njihovo pomočjo lahko uprl okrepitvi turškega vpliva v svoji pokrajini. Curzon je s šejkom sklenil pogodbo in pogodba je bila podpisana 23. januarja 1899 in v tej pogodbi se je šejk zavezal, da ne bo odstopil nobenega dela svojega ozemlja kaki drugi državi, če mu tega ne bo dovolila angleška vlada.

Tajni dogovor o Kuweitu je bil naprjen neposredno proti ruskim namenom. Ta kraj pa je potem pozneje igral še veliko vlogo v zgodovini diplomatskih zvez med Anglijo in Nemčijo. Prav tedaj, ko je bila sklenjena ta tajna pogodba, so Nemci proučevali možnost zgraditi si oporišče v Maskatu ali pa v Kuweitu. Kmalu pa so od svojih načrtov odnehali zaradi silno krutega obnašanja Angležev s Francozi, kajti Francozi so tedaj pri sultanu dosegli, da jim je sultan odstopil v najem zbirališče premoega v Omanu. To se je zgodilo v februarju leta 1899. Angleži so imeli s sultanom tajno pogodbo, ki je bila skle-

njena v marcu 1891 in tedaj se je sultan že obvezal, da ne bo oporišče Maskato in Oman odstopil nikomur drugemu kakor Angležem. Ta pogodba pa ni bila v skladu s prejšnjimi dogovori med Anglijo in Francijo, s katerimi sta se obe državi obvezali, da bosta spoštovali neodvisnost Omana. V letu 1899 pa je angleški konzul zbral vse razpoložljive pomorske sile in se podal v Maskato ter vložil ultimatum. Grozil je z bombardiranjem in tako sultana prisilil, da je preklkal koncesijo, podeljeno Francozom. Angleški predsednik vlade Salisbury se je zaradi tega silno razburil, ker je smatral tako postopanje za žalitev Francije in to ravno v trenutku, ko je angleška vlada pripravljala s Francijo dogovor o Nilu. Curzon pa je ves potek nastopa tako pospešil, da niti angleška niti francoska vlada nista mogli več preprečiti dejanja. Vsekakor je bil francoski načrt preprečen in Nemci so se dovolj zavedali svoje moči in niso ponovili tega poskusa. Vsa ta borba ob Perzijskem zalivu je jasno izpričala, da so Angleži čvrsto odločeni preprečiti sleherne ruske in francoske poskuse. Nemci še niso stopali v ospredje. Dokler Nemci niso s progo silili proti Perzijskemu zalivu, tako dolgo se jim ni bilo treba bati angleške opozicije. Angleške koristi je zastopal upravni svet anatolske železniške družbe in angleški upravni svetniki so podpirali naziranje, da naj Angleži prevzamejo vso železniško progo Smirna—Aidin, prav tako pa naj se priključijo delom za železniško zvezo med Carigradom in Bagdadom in do Perzijskega zaliva. Neki angleški pisatelj je v angleških dnevnikih tedaj zagovarjal naziranje, da bi bilo bolje imeti Nemce v Mezopotamiji in v Mali Aziji, kakor pa Ruse, ki bi se v Mali Aziji utrdil tako, da bi zaprl vrata angleški trgovini. Nemške investicije v Turčiji bodo samo pospešile modernizacijo in reformo Turčije. Clankar je pisal: »Nemčija bo postala tako budna straža proti napadom od zunaj, prav tako pa bo Turčijo na znotraj popolnoma preuredila.« Celo angleški veleposlanik v Carigradu sin Nicholes O'Connor je bil pripravljen podpirati Nemce in sicer na temelju angleškega sodelovanja.

Isto stališče je zastopal angleški državnik Arhodes, ki je med svojim obiskom v Berlinu leta 1899 podžigal Nemce, da naj uresničijo svoje načrte v Mali Aziji. Govoril je, da je poslanstvo Nemčije odpreti Malo Azijo avetovni trgovini in Nemčija naj bo tista, ki bo znala

izrabiti Mezopotamijo in sicer prav tako, kakor je naloga Anglije, da pospeši razvoj Afrike. Zato je Bilow naročil Siemensu, da naj začne izvajati svoj načrt. Siemens pa ni bil ravno preveč navdušen, vendar pa je v maju 1899 zaprosil za koncesijo podaljšanja proge od Konije do Bagdada. Izbrali so ta načrt, ker je bil načrt severne proge Ankara—Diarbekir—Bagdad daljši in bi bilo to progo tudi težje zgraditi. Ni izključeno, da so Nemci opustili načrt severne proge zaradi opozicije Rusije, ker Rusije niso marali preveč izzivati, dasi si je sultan severno progo najbolj želel. Mnogo zgodovinarjev zagovarja to naziranje, dasi ni nikjer najti nobenih sledov o kakšnem ruskem protestu proti zgraditvi te ali one proge.

Pogajanja s turško vlado so se razvijala na običajen način in sicer med raznovrstnimi intrigami. Nemški veleposlanik je potem, ko je bilo vse sklenjeno in podpisano, pisal: »Turški državniki so prepričani, da je njihova dolžnost do domovine ta, da zpletajo najbolj enostavne stvari.« Ni bilo več nobene resne nevarnosti, da bi se načrti razbili, ko se je v poletju pojavila zmeda in panika, ker je neki Anglež po imenu Rehnitser predlagal, da zgradi progo od Aleksandrete do Perzijskega zaliva brez vladnega poročstva. Ta predlog je podpiral turški minister za javna dela, ki je menil, da bo najbrž na ta način od Nemcev izsilil čim več podkupnine Resnično je bil Rehnidserjev načrt brez zadostnih finančnih sredstev. Najbrž bi pa tudi sultan odbil načrt železniške proge iz Sirije do Perzijskega zaliva, ker bi ta proga resnično služila samo angleškim koristim. Tudi angleški veleposlanik O'Connor je svoji vladi sporočil, da Rehnitserjev načrt ni resen, ker tudi Anglija ne sme začeti nobenih del brez zadostnih vladnih poročstev. Vkljub temu pa so še Nemci nekaj časa bali, ker so mislili, da podpira Rehnitserja angleško veleposlanišvo in so bili zaradi tega v precejšnjih skrbeh. Prebroditi je bilo treba novo mlakužo intrig, preden je Rehnitserjeva zadeva prešla v zgodovinske arhive. Dne 27. novembra 1899 je sultan objavil poseben razglas, v katerem je potrdil, da je dal koncesijo za progo anatolski železniški družbi. Družba se je obvezala, da bo v osmih letih zgradila progo iz Konije v Bagdad in nato v Basoro. Odločilni korak je bil storjen in veliki načrt železniške proge v Bagdad, o katerem so toliko razpravljali, se je začel izvajati. (Dalje.)

DALE CARNEGIE

Kako si pridobiš prijateljev

Saj nihče ni bolj potreben nasmeha, kakor pa tisti, ki ga ne more več dati.

Nasvet, ki vas bo osrečil.

Jim Farley je postal sirota, ko je imel šele deset let. Začel je svoj zaslužek z delom v neki opekarni. Potem pa se je polagoma povzpela, čeprav ni imel zadostne izobrazbe. Vrgel se je v politiko in šestindeset let star je dobil častni doktorat štirih univerz, bil predsednik Narodno demokratičnega odbora ter generalni direktor pošte in brzojava v Združenih državah.

Vem, da je Farley imel izreden spomin za imena. Nekoč sem ga intervjuval in ga povprašal o skrivnosti njegovega uspeha: »Vedno sem delal neutrudno,« mi je odgovoril. »Neumnosti« sem mu rekel.

Tedaj me je povprašal, kaj bi bil po moje vzrok njegove sreče.

Odgovoril sem: »Vem, da lahko kličete deset-tisoč ljudi z njihovimi imeni.«

»Motite se! Ne deset tisoč, temveč petdeset tisoč!«

Bodite prepričani, da mu je to mnogo pomagalo pri njegovem življenjskem vzponu.

Ali hočete poznati njegov sistem? Je zelo preprost.

Ce se je hotel s kom seznaniti, se je takoj dal poučiti o njegovem imenu, koliko članov šteje njegova družina, kaj dela on sam in k kakšni politični stranki pripada. Ce je srečal tistega človeka leto dni za tem, ga je prisrčno poklical po imenu, ga povpraševal o njegovih ženi in o njegovih otrocih. Seveda si je na ta način ustvaril prijateljev.

Mesece in mesece, še preden je začel volilno borbo za Roosevelta, je Farley spisal dnevno na stotine pisem neštetim znancom po vseh Združenih državah, potoval na dolgo in široko z vsemi prometnimi sredstvi ter povabil na kosilo, na večerjo, na čaj nešteto ljudi, da bi se z njimi »malce porazgovoril«.

Ko se je vrnil, je pisal svojim zastopnikom v vsakem mestu, ki ga je obiskal, da mu pošljejo natančen imenik vseh oseb, ki so bile njegovi gostje. Slo je za tisoče in tisoče imen in vendar so vsi dobili osebno pismo od Jima Farleya, ki se je začeljeno z »dragi Jakob« oziroma »dragi Janez« in se končalo s podpisom »Tvoj Jim«.

Na splošno se ljudje zanimajo za svoje ime bolj, kakor pa za vsa druga imena skupaj. Ce kličete koga z njegovim imenom, vam bo hvaležen in vam bo skušal povsod ustreči.

Kaj je bil vzrok ogromnemu uspehu, ki ga je imel Andrej Carnegie? Carnegieja so imenovali kralja jekla, v resnici pa se na jeklo ni razumel nič. Imel je več sto podrejenih ljudi, ki so se na svojo stroko veliko bolj razumeli kakor on. Toda on je vedel, kako je treba občeovati z bližnjim. Ze kot otrok je jasno pokazal svoje organizatorne in voditeljske zmožnosti, in že ko je bil star deset let, je spoznal važnost, ki jo ima ime za človeka. Nekega dne je dobil v dar zajliko, ki mu je v kratkem vrgla številen zajčji prirastek. Toda Carnegie jih ni mogel s čim hraniti. Kaj je tedaj storil? Povedal je otrokom naokrog, da bo zajčke poimenoval v znak priznanja z njihovimi imeni, če mu bodo donosali trave v zadostni količini. Načrt se je popolnoma posrečil in Carnegie ga ni nikoli pozabil.

Mnogo let pozneje je Carnegie pridobil milijone in milijone, ker je uporabljal isto metodo v poslovnih zadevah.

Carnegie in Pullman sta se borila med seboj za prevlado v zadevi spalnih vagonov. Kralj jekla se je spomnil zgodbe o zajcih in je nekega dne napadel Pullmana: »Dober večer, gospod Pullman! Zdi se mi, da sva prav velika bedaka, ko si tako nasprotujeta ter skušava drug drugemu iztrgati zmaglo, znižujeta cene itd.« »Kaj hočete reči?« vpraša Pullman. Carnegie mu tedaj razloži svoje mnenje: »Spojiti obe družbi v eno samo ter doseči tako znatne koristi.« Pullman ga pazljivo poslušal, prepričan pa ni.

»In kako bi imenovali novo družbo?« vpraša h koncu Carnegie pa hitro: »Družba spalnih vagonov Pullman«. Pullmanovo obličje se razjasni od veselja: »Pridite k meni, o tem bova še govorila!« in zadeva je bila zaključena.

Andrej Carnegie se je hvalil, da pozna vsa imena svojih delavcev in je večkrat z upravičenim ponosom rekel, da v njegovih tovarnah ni bilo nikoli nobenega štrajka, ko jih je on sam osebnostno vodil.

Ljudje so tako ponosni na svoja imena, da jih skušajo na vse načine ovekovečiti. Slavni Barnum ni imel moških potomcev, ki bi mu ohranili ime, zato pa je ponudil svojemu nečaku C. H. Seelyju petindvajset tisoč dolarjev, da bi svojemu imenu dodal tudi ime Barnum.

Knjižnice in muzeji se morajo za svoje najbolj bogate zbirke zahvaliti ljudem, ki se niso mogli sprizrijati z mislijo, da bi njihovo ime moralo za vedno izginiti.

TEL. **KINO MATICA** 22-41

Dnevno dva sporeda: Ob delavnikih ob 14.30 in na praznik ter v nedeljo ob 10.30 zgodovinski vefilm iz križarskih vojska

»Kapitan Tempesta«

Adriano Rimoldi, Doris Duranti, C. Ninchi.

Ob delavnikih ob 16.30 in 18.30 ter na praznik in v nedeljo ob 14.30, 16.30 in ob 18.30 najnovejši pevski film Benjamina Giglija

»Bajazzo«

Film o nastanku slavne Leoncavallove istoimenske opere. — V glavnih vlogah: Alda Valli, Paul Hörbiger

TEL. **KINO UNION** 22-21

Zabaven film o usodi mlade sirote

»Hiša čarovnic«

V gl. vlogi Laura Nucci in Erminio Spalla

PREDSTAVE: ob delavnikih ob 16 in 18.30; ob nedeljah in priznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30.

TEL. **KINO SLOGA** 27-26

Velik glasbeni film poln tekrenega veselja, živahnosti in zabave s originalno zgodboico ljubezni

»Sestanek ob 5«

Michael Bartlett — June Knight. Predstave od 14.30 dalje.

Štiri partizanske žrtve na Molniku izkopane Med njimi je izkopano tudi truplo kaplana Antona Hočevarja

Kaplan A. Hočevar

samem identificirati, je bil pok. g. Hočevar Tone. Bil je rahlo z zemljo zakrit, tako da so živali

Smarje, 16. marca 1943.
Davi so se podali italijanski vojniki in člani protikomunistične legije iz Smarje in Police zaradi ekshumacije tam pokopanih in najdenih žrtev, zlasti zaradi izkopa trupla čast. gospoda kaplana Hočevarja Antona iz Male Stare vasi pri Grosuplju.

Ekshumirani so bili 3 moški in 1 ženska. Prvi in edini, ki ga je bilo mogoče na mestu ločiti od ostalih v zadostni meri naučili svežega zraka in vseh dobrin, ki jih bivanje v prosti naravi nudi.

lahko razgreble grob in deloma poškodovale spodnji del trupla.
V neposredni bližini je ležalo še rahleje zagrebena ženska trupla. Bila je to mlada oseba 20 do 25 let s temnimi, kratkimi lasmi in negovanimi nohti. V zdravem zobovju je bilo opaziti na vsaki strani po en srebrni zob.

Truplo tretje žrtve so našli kakih 200 m proč od prvih dveh. Bila je to moška oseba srednjih let, srca modrorožasta, kratke rjave hlače, temnosiv pulover brez rokavov, usnat, precej širok pas. Četrta žrtev je bila najdena nekoliko nižje. Bila je to oseba stara okoli 40 let, s temno obleko. Vsa štiri trupla so bila položena v rakve in so sedaj v mrtvašnici šmarnskega pokopališča. Ako kdo slutiti, da bi bil eden od zadnjih treh kak njegov svojec, naj se čimprej obrne za pojasnila na župni urad v Smarju.

Točnejši opis, v kakšnem stanju so bile žrtve najdene in kako so bile mučene, bomo priobčili naknadno.

Igrišče je na isti vršini, kot je ribnik. To je dalo sicer precej dela, a zdaj je končano. V zahodnem delu igrišča je v glavnem tudi že nakazovna brodišča za otroke. Vanj bo napeljana vodovodna voda, ki bo pritekala v potoku, tako da bo poleti prijetno topla, a vendar čista. Otroci bodo po tem brodišču spuščali barčice, gradili mlinčke, tako da se bo po vseh potokih vrtelo vse polno mlinskih koles.

Ribnik ostane tak, kakršen je sedaj. Seveda bo primerno očiščen in olepšan. Prav tako bodo okrog njega zasadili nizko bojede grmičje, da ne bo kak preveč podjeten naraščajnik zdrsil v vodo. Do sedaj kraljuje ribniku oba laboda, ki se zmagoslavno in zelo paradno prepeljavata po vodi gor in dol. Vedno imata dovolj obduovalcev. Lahko pa jih bosta imela še več, kajti v načrtih je predvideno, da bo po obodu nasipa tekla 6 m široka sprehajalna cesta, ob njej bodo pa postavljene klopi za mame in varuhinje, ki bodo z budnimi očmi pazili na sleherni kretinjo malčkov, se z njimi radovali, uživali ob njihovih razposajenostih, zraven pa ogledovali lepo okolico v bližini in Grad ter mesto v daljavi.

V smeri proti glavnemu drevoredu bo mehka zelena trata, na njej pa polno jam s peskom in najrazličnejše priprave za igranje, gugalnice, vrtljaki in podobno. Tako bo tudi s te strani dovolj poskrbljeno za prijeten odmor in osvežitev našim malčkom.

Upajmo, da bodo dela za to igrišče, zdravju in rasti naše mladine tako potrebno, kmalu končana in da bomo v kratkem lahko pozdravili prve, ki bodo zastavili svoje junaške korake po novih poteh in kot prvi zarajali po zelenih tratah.

Smrt kaplana Hočevarja

Kakor poročamo na drugem mestu, so skoraj po petih mesecih našu in okupirani mučeno tupio rajnega kaplana v štiri vasi pri Grosuplju Antona Hočevarja. Anton Hočevar je bil sin sromarnega mlinarja, tipičen zastopnik istega slovenskega stanu, ki mu po vsej pravici gre naslov »proletarski«. Ker je bil zgodaj začel veselje do duhovniškega stanu, je stopil v ljubljansko bogoslovje ter daroval prvo sveto mašo l. 1939. Od takrat naprej je bil ves v službi ljudstva. Njegova tesna povezanost s preprostim človekom je bila njegova največja odlika. Bil je ves iz ljudstva in ves za ljudstvo. Med kmečkim in delavskim slojem se je počutil kakor enak med enaki. Nič čudnega, če so ga ljudje povsod imeli kakor svojega in ga klicali kar »naš lonček«.

Konec oktobra lanskega leta pa so ga pripadniki komunistične oborožene organizacije ugrabili iz Perovega pri Grosuplju in ga kmalu nato na Molniku nad Šmarjem na nečloveški način umorili. Sledovi, ki so bili pri ekshumaciji najdeni na truplu, kažejo na mučenje.

Ob tej kruti smrti nam prihajajo na misel besede, ki jih je v partizanskem tajnem tisku objavil komunistični voditelj Edvard Kocbek. V svojem pismu že umorjenemu patru Norbertu govori namreč ta volk v ovčji obleki o moralnem in duhovnem preoblikovanju slovenskega človeka, o priliki, ki jo partizanstvo nudi slovenskim kristjanom za krščansko preobnovo ter pravi krščanski apostolat. Piše, da je treba prav danes dokazati, da je krščanstvo sposobno svojega pravega izraza, svoje prave moči, in da je nastop protikomunističnih oddelkov pravi odpad od krščanstva, pravo krivoverstvo.

Toda kako kričeče postavljajo na laž vse to govorjenje dejanja, in sicer nasilna, morilska dejanja prav nad duhovščino, ki so se ji po drugi strani Kocbek in njegovi komunisti tako dobrikali in jo pridobivali za svoje brezbožne cilje število dosedaj umorjenih duhovnikov je 17, vstevši bogoslovca Janeza Hočevarja. Vse te so umorili komunisti iz sovraštva do Cerkev. In še pravi Kocbek, da partizanstvo nudi slovenskim kristjanom priliki za krščansko preobnovo in apostolat. Seveda ga to ne moti, da ne bi zagrozil v istem pismu: če se nam ne boste pridružili, bomo krščanstvo uničili! Torej najprej prikazuje samega sebe kot apostola in zagovornika krščanstva, potem pa grozi, da bo skupaj s svojimi krščanstvo uničil, če se duhovščina ne bo pridružila komunistom! Tako hudobija pobija samo sebe: Kocbek v imenu krščanstva grozi, da bo krščanstvo uničil! V istem pismu si prizadeva, da bi pridobil kakega duhovnika za vstop med partizane. S tem bi ljudstvo zadobilo ono zaupanje, ki ga že dolgo več nima za partizane. Nič ne moti Kocbeka, da so komunisti hladnokrvno pobili že toliko duhovščine. Večja pridobitev za komuniste bi bila, piše, da bi duhovnike dobili na svojo stran in jih zvalili v svoje oddelke.

Toda zaman si prizadeva Kocbek, da bi razdvojil duhovščino, strnjeno okrog svojega škofa. Duhovščina je kompaktna v borbi proti brezverstvu. Nič ne ovirje te kompaktnosti življenjsko izgubljeni in sam v sebi razklani kaplan Metod Mikuš, ki se je ob koncu svojega duhovniškega brodoloma oprjel potapljačje se deske — partizanstva in postal po odredbi komunističnega vodstva partizanski kurat. Podobnih izgubljenec je bilo vedno nekaj tudi med duhovniškimi vrstami in ti s svojim zadržanjem naredje sicer veliko pohujšanja, potrjujejo pa po drugi strani spet pravilo, da je treba Boga bolj poslušati kakor ljudi; če torej duhovnik ne oznanja več Boga, temveč služi koristim tega sveta ali celo koristim brezboštva, je suha veja na telesu Cerkev, je odpadnik, in če govori, ne govori več v imenu božjem, temveč v imenu sveta in tistega, ki se mu je uslužil.

Narod je znal dobro ceniti to strnjeno duhovščino okrog svojega škofa v borbi proti brezverstvu, znal tudi ceniti mučeniško smrt, ki jo je storilo za vero in Cerkev že toliko slovenskih duhovnikov.

Tudi smrt kaplana Antona Hočevarja bo nepozabno ostala v narodovem spominu kot smrt poštenega duhovnika, ki je v njegovi smrti prilizil kri zanj in za njegovo vero.

Dela pri otroškem igrišču v Tivoliju napredujejo

Iz dneva v dan opažamo več gostov v našem Tivoliju. Lepo vreme in že posušena pota izboljšajo vse vrste ljudi na kratak sprehod, ki po zimskem spanju vsakomur dobro dene. Doslej zagate za prostor še ni bilo. Ko pa se bo vreme ustalilo in bodo travniki ozeleneli, tedaj bo šele nastopil višek. Vseposvobod bo dovolj sprehajalcev, prednjačili pa bodo starši s svojim nadebudnim naraščajem, ki je komaj dobro shodil ali za zapustil trdna tla vozička. Za take in še malo starije od teh je namenjeno otroško igrišče, kjer se bodo po mili volji lahko naletali, naigrali in se ločeni od ostalih v zadostni meri naučili svežega zraka in vseh dobrin, ki jih bivanje v prosti naravi nudi.

Kakšno je danes otroško igrišče v Tivoliju, boste najlepše videli če se postavite na zgornjem delu, koder vodi pot k Čadu. Opazili boste, da je nasip okrog igrišča že izgrajen; zdaj bodo verjetno položili še travnate ruše po pobočjih in tako igriščno ploskev obdali z lepim zelenim vencem, ki bo vse ostalo poživil. Tudi stopnice, ki služijo za dohod k igrišču, so že dokončane. Po vsej ploskvi so v primernih in enakih razdaljah posadili drevesca. Pot, ki pa je zelo široka in vodi preko igrišča, bo primeren prostor za sprehajanje odn. za prepeljavanje otroških vozičkov. Kajti malo-

katera mamica se bo težko odrekla užitku, ki ga nudi pogled na igrarce se otroke; saj bo v teh malčkih gledala svojega nadebudnega otroka, ki se bo morda že prihodnje, morda čez dve leti, pomešal med to razigrano množico naraščaja.

Deseti simfonični koncert

Letošnji simfonični koncerti so gotovo v vsem dosedanjem ljubljanskem glasbenem življenju redkost tako po številu kot po udeležbi. Z gotovostjo lahko trdimo, ne da bi šli gledat v kake statistike, da še ni bilo sezone, ki bi dosegla pri simfoničnih koncertih tako visoko številko kot letošnja: pa ti koncerti še niso končani, obeta se nam jih še večje število. Tudi obisk je nad vse časten, dvorana je menda vedno do zadnjega stojišča razprodana. To razveseljivo dejstvo je v korist ne samo prirediteljem, ampak v prvi vrsti občinstvu, ki bo na ta način v kratkem času spoznalo čim večje število del iz skoraj neizčrpnega repertoarja simfonične literature.

Na prvem mestu zadnjega, sedaj že desetega koncerta, je zaigral godalni orkester v počastitev 60letnice skladatelja in slikarja S. Santla njegovo sonato za godalni orkester. Delo ima tri stavke, pisano je jasno, prozorno in klasično umirjenem slogu. Poslušalec se lahko

nemoteno in neposredno prepusti uživanju; le zadnji, fugirani stavek zahteva več pozornosti in zbranosti. Godalni orkester je delo dobro izvedel, le v zadnjem stavku smo pogrešali večje plastičnosti. Tudi tehnično ni bil ta stavek povsem izdelan. Ko skladatelju k uspehu čestitamo, mu obenem želimo, da bi ustvaril še veliko kvalitetnih del na obeh področjih svojega umetniškega udejstvovanja.

Kot drugo točko smo slišali Tartinijev koncert v d-duru za violončelo in godalni orkester, ki sta se mu pridružila še dva rogovca. Solistični del je izvajal Čenda Sedlbauer. Pokazal je odlično tehniko; tudi podajanje je bilo prav dobro. Opazili pa smo, da je unionska dvorana za korpus kot je godalni orkester, pa tudi za solista ali prevelik ali pa ob polni udeležbi premalo akustičen prostor; v ugodnejših okoliščinah bi ton na občestnosti pa tudi na plemenitosti le še pridobil. — Schubertova uvertura k operi »Rozamunda«, ki so jo izvajali na tretjem mestu, spada med najlepše skladbe, kar jih je Schubert kdaj napisal. V njej se družijo sveža iznajdljivost z ljubkostjo izraza. Tudi orkester jo je sveže izvajal. — Na zadnjem mestu smo slišali Lisztovo simfonično pesnitev »Preludij«. Skladatelj se tudi v tem delu pokaže kot eden izmed glavnih temeljev, na katerem sloni vse moderno simfonično ustvarjanje. V skladbo je Liszt položil vso barvitost modernega orkestra, ki jo je posebno romantična doba s tako ljubeznijo kultivirala. V velikih obrobah je orkester »Preludij« dosti dobro izvajal, v posameznostih smo pa močno pogrešali podrobne izdelave. Tako pogosti koncerti imajo, kot smo že rekli, to dobro stran, da seznanijo občinstvo s čim večjim številom simfoničnih del, vendar kvaliteta izvajanja pri tem ne sme trpeti. Občinstvu, ki v občudovanja vrednem številu prihaja poslušat te koncerte, je treba nuditi vedno le najboljše stvari in tudi kar se da dobro podane. M. T.

Gospodarstvo

Povečanje proizvodnje na Spodnjem Štajerskem. Da bi se kmetijska proizvodnja na Spodnjem Štajerskem še bolj povečala, je bilo letos predpisano tudi, kaj in koliko se mora obdelati, obenem pa tudi točno določene količine pridelkov, ki jih je treba oddati. Prehranjevalni uradi so dobili nalogo, da morajo poskrbeti za to, da bo posejano toliko in toliko površine s krušnim žitom, ječmenom, koruzo, ovsom, krompirjem in zelenjavo. Urad nato določi obseg površine za posamezne občine, kjer krajevni zaupniki predpišejo vsakemu obratu, koliko mora obdelati. Okrajem se predpiše tudi najmanjša količina pridelkov, ki jih je treba oddati, okraj pa poskrbe za izvajanje teh navodil po občinah. Občine določijo prispevke za posamezne kmetije. Prispevki so: rž, pšenica, koruza, ječmen, oves, krompir, ližol, seno in slama. Pridelovalci zelenjave morajo skleniti obdelovalne pogodbe in oddati izvestne količine zelenjave. Kar se pridelava več, je prodati po obstoječih predpisih, v kolikor se ne

porabi za domače gospodinjstvo. Tudi za delo v kmetijstvu so oporočene delovne sile. Poleg tega je ustanovljena vzajemna vaška pomoč za delo, ki skrbi za vse vrste pridelkov v občini. S tem računajo, da se bo proizvodnja na Spodnji Štajerski znatno izboljšala tako v kakovostnem kot v množinskem pogledu.

Slovaška zunanja trgovina. V lanskem letu je znašal uvoz na Slovaško 3,9 (3,49) milijardo kron, izvoz pa 3,3 (3,18) milijardo kron, tako da je postala slovaška zunanja trgovina lani pasivna v še enkrat večjem znesku kot leta 1941. Del zvižanja obsega zunanje trgovine je pripisati višjim cenam, vendar pa je treba omeniti, da ima Slovaška z dvema glavnima državama pogodbo za stalne cene t. j. z Italijo in Nemčijo,

Borcu Jožetu Krannerju v spomin

Več dni je že od takrat minilo. Bila je lepa, sončna nedelja, ko je veliki farni zvon pri Dev. Mar. v Polju tako mlo zadonel, da nam je postalo tesno pri srcu. Oznanil je daleč na okrog Tvojo zadnjo pot. — Poljski fantje so dvignili na ramena Tvoje belo krsto in Te ponesei v zadnji domok. Dolga vrsta ljudi, prijateljev in znancev od blizu in daleč, ki so Te spremljali na zadnji poti, je zgovoren dokaz, da ni malo onih, ki obsojajo komunistično nasilje nad našim narodom.

Še pred kratkim si, dragi Jože, ves vnet in poln ognja odhajal prostovoljno v boj proti zlu, v boj proti peklenskim silam. Nazaj med nas pa si se vrnil brez življenja, ves nem in tih. Vem, da se nisi bal umreti. Smrt, ki si ji mnogokrat zrl v oči, je bila zate le kratak korak s tega sveta v boljše onostranstvo, kajti veroval si v Boga in v mnogo lepše in boljše posmrtno življenje. In tam si našel svoja vojaška tovariša Hočevarja in Holozana Dragota ter našega dobrega podžupana Pogčnika z ženo.

Jože, Ti si nam zgled protikomunističnega borca! Stopil si v borbo, ki je častna za slehernega človeka, posebno za slehernega Slovenca. S Teboj je zgubila naša edinica enega najhrabrejših borcev. Preganjali si komuniste pod Razori in na Pogledu, pri napadu na Mokrec pa Te je zadela svinčenka in Ti končala življenje.

Dragi Jože, kratko je bilo Tvoje življenje, komaj devetnajst kratkih pomladi si dočakal, a bilo je polno borbe in svetlih idealov. Tu v domači zemlji boš spal in čakal na vstajenje. Še pozni rodovi pa bodo hodili k Tvojemu grobu. Ti prinašali luč in cvetja v znak hvaležnosti, kajti naslednji rod bo znal pravičnejše ceniti Tvoje delo in Tvojo žrtvo, kot ga marsikdo današnjega časa. Slava Tebi, hrabri Jožel!

»Praznik cvetočih češenj« na Rokodelskem odru

Igralska družina Rokodelskega odras si že veliko upa. Da bi pokazala, kaj vse zmorejo njeni člani, si je izbrala za zaključno predstavo letošnjo sezono »Praznik cvetočih češenj«, japonsko igro v 4 slikah, ki jo je po Takedo Izumijevi kakih dve sto let stari »Vaški šolci« spisal Klabund. Vsebinska igra je kljub svoji zunanji eksotičnosti vendarle splošno človeška, saj nam kaže domovinsko ljubezen v najlepši luči herojske žrtve.

»Praznik cvetočih češenj« je vsebinsko in odrosko težka igra. Koliko jo je občinstvo doživelo in doumelo, je vprašanje. Mestoma se je zdelo, da ji ni dorastlo, ko se je ob težkih izvajanjih in sentencah spozbilo celo v smeh. Igralci in igralke pa so svoje vloge podali kar presenetljivo dobro. Vsi zaslužijo prav pohvalno priznanje, zlasti Tukačev Genzo, Cankarjeve Chiyo in Iziokov Kwan. Genzov ples z mečem je bil tako dovršen, da kaj takega na Rokodelskem odru kljub njegovi višini nismo pričakovali. Učenci — zlasti Kotaro Dolarjeve — so bili živahno razgibani, pa naj so bili v šoli, naj so uganjali svoje norčije z resnimi stari romarji ali naj so se v maskah veselili praznika cvetočih češenj. Korošček Matsuo je bil dostojanstven in izrazit v nastopu in besedi. Cekuta je ustvaril z Gembo marcialnega Japonca, Kostova pa s Tonani skrbno, tipično Japonko. Stari romarji, ki so jih podali Gostinčar, Pregelj in Kržišnik, so bili kakor utelšeni duhovi japonske zemlje. Po vsem moremo reči, da se je igra popolnoma posrečila, kar je seveda tudi zasluga spretnih Pirnatove režije, in še, kar je treba tudi poudariti, scene, ki jo je oskrbel to pot prvič s svojim priznanim umetniškim okusom arhitekt Gajšek.

Igra se bo še ponavljala in z njo doseže Rokodelski oder v tej sezoni — 30 predstav, kar je rekordno število, ki ga doslej še nikdar ni dosegel. Tudi k temu uspehu moramo igralcem čestitati.

KULTURNI OBZORNIK

Umetnostna izložba Franca Klemenčiča

Slike, katere je te dni razstavil v izložbah Salona Kos akad. slikar Fran Klemenčič, niso neka zgolj slučajnostna, prodajni namenjena izložba, temveč pomenijo v slikarjem umetnostnem življenju nekako tretjo razvojno stopnjo. Osnovna oblikovalna volja ga sicer še družijo s prvo dobo (pred prvo svetovno vojno), ko se je izživljal v oblikovanju portretov in interierov z nekakim še akademskim poizkusom in z drugo, povojno, ki je našla svoj polni izraz v pleinairu in bila že močno osebnostna in dograjena; toda vendarle pomeni današnja razstava v Klemenčičevi umetnosti nekaj novega tako v svojem tehničnem izrazu kot v svoji predmetnosti. Lahko bi rekli, da je nekaka sinteza tehničnih pridobitev in pleinaira druge dobe in predmetnosti prve. Slikarsko lopatico, ki je v povojnih letih zamenjala prvotni široki čopič, je ta zdaj spet izpodrinil, toda ne več v svojih prvotnih vertikalnih, dolgih potezah, temveč v kratkih, sunkovitih in močnih potezah v stran. Ne odpove se jim niti tedaj, ko bi predmet sam zahteval nepretrgano potezo (n. pr. stol). Na ta način je slikar stopnjeval modelacijo predmetov do skrajne ostrine s širokimi, izrazito slikarskimi barvnimi kompleksi (»Tihožitje s čebulo«). Kljub svojemu slikarskemu izrazu pa Klemenčič še vedno živi tudi iz pridobitev svojih mladih let, ko se je pečal še s kiparstvom, oz. rezbarstvom v lesu, ki ne oblikuje gmote v okroglih, mehkih formah, temveč jo ploskoma reže v les. Ze od vsega početka je Klemenčič stremel po širokih, entonskih ploskvah barve (neodvisno od Cezana in kubizma), po modeliranju, v katerem ne dobi sleherni predmet le svoje lokalne barve in globine, ampak tudi svojo težo in gmoto.

Začasno je moral slikar zapustiti svoje priljubljeno krajinarstvo in se predati intimnejšemu slikanju interierov in tihožitij. Le nekaj krajin na tej razstavi nas še vodi v preteklost: opozarjam zlasti na učinkovito, »a prima« dogotovljeno podobo »Glinščiće v snegu«, ki kaže res eruptivni, burni slikarski zanos in močno »Jutranje sonce« z igro svetlobe na travniku in s kontrastno temačnostjo okvirja gozdnega roba v ospredju. V teh slikah se zrcali vsa umetnikova prednost in zvestoba naravi, ki mu je prva in glavna učiteljica. Klemenčičev lirizem ni običajna, meščanskemu okusu prilagojena sentimentalnost, temveč krepko, elementarno in prav tako enostavno gledanje na mrtvo in živo naravo. Sonce, hiša, kozolec, potok, sneg — vse zaživi v neki večnostni težji. In celo rože, vrč, sadje, izgube svojo služajnost in se izpremene v neko dinamično »bivanje«. »Pelarogonije« (6, 17) so nudile slikarski predmet, v katerem se je mogel slikar razviti v vsej svoji tehniki in barvitosti. Ta močni osebni značaj ga ni zapustil niti pri »Nagljih« (19), čeprav le-ti zelo lahko zapeljejo s svojim mehkim, žametnim tonom v osladnost. Klemenčič je tudi pri njih ostal zvest samemu sebi ter znal z odločno potezo ujeti njihov prvinski barvni in gmotni značaj. Klemenčičevo realistično občutje izdaja zlasti »Tihožitje z zeljemi«; stolov naslanjajoč pa mu nudi hvaležen globinski pripomoček. Posebne vrste lirično in barvno dognane občutje veje iz »Tihožitja s cvetko«, dočim je v eni najboljših slik — »Deklica ob oknu« — zadihala notranjčina sobe v vsej svežini sončnega dneva, tistega starega, dobrega znanca iz njegovih krajin, ustvarjajoč uravnoteženo sozvočje svetlobe, barv in predmetov ter človeškega lika. Prostornine ustvarja predvsem z barvnimi skupinami. Te barve naravnost brizgajo iz sebe neko razgreto, fanatično silo in ustvarjajo efektno, žarečo celoto. Problem svoje vrste so nudili slikarju prosojni predmeti (kozarci, vaza), katerega je slikar rešil z ostrimi barvnimi kompleksi, ki nenadoma izginole v barvi predmetov v ozadiju.

Klemenčičeva umetnost ne tiplje za svojimi cilji, temveč se za njimi sunkovito zaganja. S svojo mladostno zagnano umetnostjo in z izrazito slikarskim temperamentom si je Klemenčič izoblikoval svoj lastni, adekvatni izraz, poln tiste trpkosladke ustvarjalne ihte, v kateri še danes ponavlja: »Stremel sem po čisto Klemenčičevi umetnosti, da bi ne bil podoben stari impresionist, temveč bil nekaj čisto samosvojega. To opažajo v mojih delih zlasti preprosti ljudje...« Da, o tem nas je prepričala že njegova kolektivna razstava l. 1941. In prav tako nam današnja razstava potrjuje, da je naš slikar še poln mladostnega zagona, neizčrpane volje in zaupanja v svoje delo, ki je, kljub včasih težkim življenjskim prilikam, nepretrana borba za čim popolnejši, čim višji, res »Klemenčičev« slog. C. C.

Novi Slovenski učitelj

Zdi se mi, da bi nosil vodo v Savo, ako bi na dolgo in široko razlagal in razpravjal, kak pomen ima edino pedagoško glasilo v sedanjih časih za vzgojo slovenske mladine. Opozoriti hočem le na novosti, ki se odražajo že v prvi številki letošnjega letnika. Doslej je bil »Slovenski učitelj« pedagoška revija in glasilo Slovske družbe, odslej pa je glasilo katoliških vzgojiteljev in Slovske družbe. S tem se mu je delokrog razširil. To se vidi tudi v splošni uredništvu. Doslej mu je bil en sam urednik, odslej ima tri: za srednje šole gosp. dr. Lovrenčiča, za meščanske šole dr. Brumna, za ljudske šole Struklja, nadzornika v pokuju. Poleg ljudske šole bo razpravljajal odslej intenzivneje tudi v zadevah srednje in meščanske šole, kar je pravilno in potrebno. Vzgjati morajo vse kategorije šol od otroškega vrta pa do univerze. Pri vzgoji pa je nujna enotnost. To združeno enotnost lepo pozdravlja in blagoslovlja v svojem lepem članku škof dr. Rožman, veseli so je pa tudi ljudski učitelji, kakor je videti iz Pozdravne besede kat. vzgoji-

teljem srednjih in meščanskih šol pod skupnim krovom »Slovenskega učitelja«. Kakor kaže vsebina daljnega članka g. profesorja Potočnika Družinska vzgoja, je bodo veseli tudi starši, ki so prvi vzgojitelji naše mladine. Ta snov pa bo dobrodošla tudi vsem, ki prirejajo roditeljske sestanke. Dr. A. Breznik razlaga v članku Ljubi bližnjega kakor sam sebe pravilno rabo zaimka sam, za kar mu bodo hvaležni učitelji, profesorji pa tudi vsi pisatelji. Dr. V. Brumen piše O višji ali visoki pedagoški šoli, kar je zajemljivo za vse, ki jim je mar pedagoška veda in vzgoja učiteljev pedagogov. Dr. K. Ozvald nam na njemu lasten način zanimivo razlaga, kako je duhovno rasel, in odkriva mnoge dušeslovne čudenice, po katerih se bo tudi vsak sam lahko preštudiral. V članku Blaže in Nežica nam nepodpisan avtor kaže Slovska kot pedagoga, katerega ideje primerja s sedanjimi pedagoškimi in psihološkimi dognanji in zahtevami ter tako odkriva Slovske pedagoške veličino. Članek Franja Čučka Okolje delavskega otroka nam zopet nudi mnogo snovi za uporabo na roditeljskih sestankih. Sledita dva članka v spomin umrlim članom Slovske družbe in zelo potreben informativen članek K. Hafnerjeve Šolske knjižnice, iz katerega bodo lahko učitelji knjižničarji izbirali knjige za krajevne šolske knjižnice. V književnih vesteh so ocenjene tri knjige, ki so primerne za nabavo knjižnicam kakor tudi posameznikom. Izbrabljen je celo ovitek s poročilom o občnem zboru Slovske družbe. Iz vsega navedenega je razvidno, da hočejo novi uredniki spraviti list na kolikor mogoče visoko in aktualno višino. Naj bi ne bilo slovskega kat. vzgojitelja, ki bi ne bil naročnik še edinega slovskega pedagoškega glasila, ki je velikega pomena za pedagoško in kulturo sploh. Vemo, da je primum: Viverel! Enako pa tudi vemo, da ni pravega življenja brez duhal. Živeli sotrudniki naraščajni in blaženiti!

Drobne novice

Koledar

Četrtek, 18. sušca: Ciril Jeruzal., škof in cerkveni učenik; Narcis, škof in mučenec; Edvard, kralj in mučenec.

Petek, 19. sušca: Sv. Jožef, ženin D. M., Kvartila, mučenica.

Zgodovinski paberki

18. sušca:

L. 1414. je bil ustoličen po starem slovenskem obredu na Gosposvetskem polju Ernest Zeleni iz rodbine Habsburg za koroskega vojvodo. To je bilo zadnje ustoličenje, pri katerem je osebno navzoči vladar sprejel oblast iz rok slovenskega kmeta. Kasnejši vojvodom, ki so bili večinoma tudi rimsko-nemški cesarji ter ogrsko-hrvatski kralji, se je obred ustoličenja zdel poniževalen, zato so se mu odrekli in sprejemali rajši samo poklon deželnih stanov, toda ne več pri starodavni Gospe sveti, ampak v glavnem mestu Celovcu.

L. 1719. je proglasil rimsko-nemški cesar Karel VI. Trieste in Fiume za svobodni mesti.

L. 1858. se je rodil v Vinkovcih pisatelj Josip Kozarac. Po poklicu agronom je živel največ v slavonski Posavini, umrl je v Vinkovcih l. 1906. Napisal je vrsto povesti (Biser Kata, Mira Kodličeva, Tena, Proletarci, Pri ljubavi) in dva romana (Mrtvi kapitali in Medu svetljem i tminom). Zanimajo ga socialni in gospodarski problemi. Videl je moralno, gospodarsko in kulturno zaostalost Slavonije, jo analiziral in ji iskal zdravila v kulturi. V tem je podoben Matiji Reljkoviču. Kozarac je hladen in trezen realist.

L. 1904. se je rodil v Sesani na Krasu slovenski pesnik Srečko Kosovel. Umrl je 27. maja l. 1926. Studiral je v Ljubljani. Koncem univerzitetnega študija je začelo njegovo zdravje pešati; preživljal se je z instrukcijami in honorarji; v osmem semestru februarja 1926 je zaradi pomanjkanja in neprestanega prodiranja vase in okolice hudo zbolel; ko je za silo okrevljal, se je vrnil domov, kjer je kmalu nato umrl. Za pesništvo se je Srečko vnel že v dijaških letih, tako je l. 1920. osnoval na realni literarni krožek »Kres«, pozneje je sodeloval v literarnem krožku dijaškega društva »Preporode«, dokler ni začel izdajati lastnega lista »Lepa Vidca«. Svoje glavno delo je osredotočil v »Literarno-dramatskem krožku Ivan Cankar«; snoval je literarne in kulturne načrte in nekajkrat tudi javno nastopil s programatično borbenimi predavanji in recitacijami. Njegovo delo se loči v glavnem po dvojni orientaciji. Prvo je čustvenoimprisionistična lirika, ki se opira na tradicijo moderne; v nji prevladuje otožna krajinska pesem Murnova in miselna gibčnost Kettejeva, poleg tega se kaže borbena tradicija Cankarjeve življenjske in kulturne kritike. Druga doba se začeta z nastopom socialnega pesnikovanja.

Novi grobovi

† Tonček Hočvar. Kot žrtev partizanskih grozodejstev je padel kaplan v Stari vasi pri Grosupljem g. Tonček Hočvar. Na mrtniškem ogor so ga položili v Smarju, od koder bo prepeljan v petek popoldne v Grosuplje, kjer bo v soboto, 20. sušca ob poldesetihi pogreb.

† Fani Lap. V Ljubljani je umrla vagojiteljica, gospodična Fani Lap. Rajnico bodo pokopali v četrtek 18. sušca ob pol 8 popoldne iz kapele sv. Jožefa na Zaloh.

† Franc Babnik. V Zgornjem Kašlju je umrl ugledni posestnik in strojar Franc Babnik. Rajnika so pokopali v sredo popoldne na pokopališču v D. M. Polju.

† Ciril Malavašič. Na Vrhniki je umrl ugledni trgovec Ciril Malavašič. Blagoga rajnika bodo pospremili na zadnji poti v petek, 19. sušca ob treh popoldne iz hiše žalosti v Kolodvorski ulici na Vrhniki na farno pokopališče.

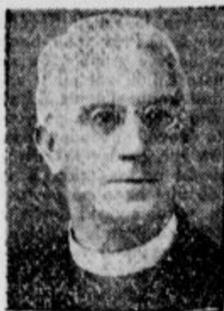
† Marija Pucelj. V Zlebiču je v 57. letu starosti za vedno zatisnila oči daleč naokrog poznana in spoštovana gostilničarka in posestnica, mati in gospa Marija Pucelj. Blago rajnico bodo pospremili na zadnji poti iz hiše žalosti v Zlebiču št. 14 na pokopališče v četrtek, 18. sušca ob devetih popoldne.

† Albertina Kastelic. V Novem mestu je umrla v ponedeljek 80 letna poštna uradnica v p. g. d. Albertina Kastelic. Rajnico so pokopali dne 17. sušca popoldne na mestnem pokopališču v Novem mestu.

Naj rajnim sveči večna Luč! Vsem njihovim dragim naše iskreno sožalje!

Kupujte znameniti roman
»Postružka«
Spisal Dario Nicodemi

Zlatomašnik Jožef Kalin - 80 letnik

Ob vznosuju gorskega velikana Krna stoji uro hoda od državnih rest, ki vodi po lepi dolini na Korosko ljubka vasi, ki je sedež župnije, kjer je dobrega pol stoletja — od 17. septembra 1892 dalje — pastirju zlatomašnik Jožef Kalin, ki jutri praznuje svoj 80. god. Rodil se je bil naš slavljencev 7. marca 1869 v Aidussini in bil 6. maja 1888 posvečen v mašnika.

Po štiriletnem kaplanovanju v Mirnu je prišel v svoj podkrajni planinski raj, od katerega se tudi po svoji upokojitvi ne more ločiti. Pretesno je namreč povezan z vrliimi, vernimi Draženčani, s katerimi je pozidal pod sivim Krnom veličastno cerkev presv. Sreca Jezusovega, katero je ob posvetitvi l. okt. 1941 gorizijski nadškof proglasil za romarsko cerkev božjega Srca.

Brezčevilnih težav in skrbi se naš častiti godovnjak ni ustrašil, da je bil mogel dovršiti častiljiv božji hram, ki ga je začel staviti še pred prvo svetovno vojno. Kljub temu, da se je v vojni času s svojimi dragimi farani moral za dalj časa umakniti v notranjost države in pustiti započeto delo nedovršeno, je prav zato še z večjo vneto delo po vrnitvi nadaljeval, ker je ostala započeta stavba neporušena. Z radodarnostjo in požrtvovalnostjo častilcev božjega Srca postaja to prelepo svetilišče vedno dragocenejši naš biser, bledeč se v čast presv. Sreca Jezusovega.

Poleg presv. Sreca Jezusovega goji g. zlatomašnik Kalin posebno zaupanje do svojega patrona sv. Jožefa. Tako je pred petimi leti svojo zlato sv. mašo prav na tihem v vsej skromnosti, po opravljenih duhovnih vajah, opravil pri božjepotni cerkvi sv. Jožefa nad Celjem.

Bog daj požrtvovalnemu in neutrudljivemu delavcu v vinogradu Gospodovem dočakati še mnogo srečnih in zadovoljnih let zemeljskega življenja, potem pa res božje plačilo v božjem presvetem Srcu!

— Cerkev sv. Jožeta. Na praznik sv. Jožeta bo v tej cerkvi celodnevno čiščenje presv. Rešnjega Telesa. Najsvetejše se izpostavi jutraj ob 6, ko je sv. maša s pridigo in petjem. Potem so sv. maše vrste vsake pol ure do pol 11 (zadnja maša). Ob 8 je slovesna sv. maša. Popoldne in popoldne se vrste adoracijske ure kongregacij in zavodov; povabljeni pa so tudi drugi verniki v čim večjem številu. Zvečer ob 6 govor, pete liturgije sv. Jožeta in zahvalna pesem. Nato bo darovanje okrog velikega oltarja za cerkvene potrebe. Priporočimo se z zaupanjem sv. Jožetu, mogočnemu zaščitniku naših družin.

— Rokodelci, mojstri, pomočniki in vajenci imaj jutri, na praznik sv. Jožeta ob 7 zjutraj v križanski cerkvi skupno sv. mašo in obhajilo. — Prav lepo vas vabimo k vsakoletni proslavi nebeškega zavetnika rokodelcev v križansko cerkev.

— Zalni venc, aranžmaji, izbira lončnic in cvetja — »ROZA«, cvetličarna.

Iz Novega mesta

Pomočniki izpiti obrtniški vajencev za prvo četrletje so bili v nedeljo, 14. marca, zaključeni. V prvem četrletju je polagalo 16 vajencev pomožniške izpite, in sicer: 1 mlinar, 1 pečar, 7 čevljarjev, 3 mizarji, 8 ključavničarjev in 1 klepar. Izpit so vsi vajenci opravili in so bili s tem proglazeni za pomočnike.

Nabiralna akcija za restavracijo kapiteljske cerkve je dokončno zaključena in je rodila kaj lepe uspehe. Novomeščani so tudi to pot pokazali smisel in obilno razumevanje za stvar. Na podlagi dovoljenja oblasti je bilo organizirano smotrno nabiranje prostovoljnih darov oziroma prispevkov. Po mestu se je pobiralo v več odsekih in vsak Novomeščan je dal svoj obolus. Dekleta Marijine družbe so obiskale skoraj vsako hišo v mestu in pri manj premožnih ljudeh nabrale

Izšel je najboljši roman znanega pisatelja Fogazzara

„PESNIKOVA SKRIVNOST“

Roman je pesem ljubezni

Dobite ga po vseh knjigarnah in trafikah

Drobna ljubljanska kronika

Priljubljeni odbor 5 prvih sobot danes nima seje, pač pa prihajajo teden. — Predsednik.

Stalna kongregacija za gospe vabi svoje članice, da se udeležijo na praznik sv. Jožeta ob 8 v karmeliškem cerkvi na Selu svete maše s skupnim sv. obhajilom. Udeležba je dolžnost vsake članice.

Kongregacija gosposidev in kongregacija učiteljev pri sv. Jožetu imata na praznik sv. Jožeta ob 6.30 cerkveno sv. obhajilo, popoldne ob 3 pa v skupni skupno čiščenje. Molite bomo iz molitvenika Ure čiščenja, ki ga je izdala Družba sv. Mohorja. Pridite vse!

Cerkvena glasba na praznik sv. Jožeta v cerkvi sv. Jožeta. Jutri ob 8 slovesna sveta maša, med katero se izvaja: Missa in gon. st. Stanislavi Kostika, zložil St. Premri Gondale; Domine praeveneritium, zv. A. Foerster. Po ofertoriju: Nive pater Salvatoris, zv. I. Mohr. Po maši: Blagor tebi sv. Jožef, zv. Fr. Kimovec.

Delavska prosvetna prireditev. Pokrajinska delavska zveza vabi delavce in nameštence, zlasti pa svoje člane in odbornike in njih družine na delavsko prosvetno prireditev, ki bo v nedeljo, 21. marca ob 4 popoldne v dvorani Pokrajinske delavske zveze na Miklošičevi cesti. Na sporedu so pevke in recitacijske točke.

»Za norcem! Za norcem!« so vpili paglavci po Asizu, kadar so zagledali sv. Frančiška. Asizani so paglavcem pritrjevali. Sv. Frančišek pa se ni dal omajati in je vztrajal na čišček pa se ni bil odločil, da je vztrajal in ljubezen so bile njegove kreposti in z njimi je povsod zmagoval v rodnem mestu, v domovini in po vsem svetu. ... Igro iz življenja sv. Frančiška, ki jo je napisal Gheon in prevajal g. prof. Kuret, bodo Veliki Frančiškovi križarji uprizorili v petek, na praznik sv. Jožeta, v frančiškanski dvorani. Predprodnja vstopnice je pri Štiligaju. Izra ima naslov »Božji trubljar Frančišek«.

Obdelane nlive in vrtove. Sedaj je v največjem razmahu po mestu in v okolici najtežje kmetško in vrtnarsko delo, namreč ora-

njanje konjskega mesa, ki je redilno in nastiljivo, vendar prav nič ne škoduje takim bolnikom. Seveda so klali pretežno mlade živali, posebno, ako se je kak konj ponesrežil. Po okusu in neznosti n. pr. mase konjskega mesa pripraviti še tako okusno in v tako različnih oblikah, da tekne slaheremu, kdor pač prenega predsekod proti temu mesu.

Praznik svetih čiščenj — dan veselja in dan mladosti, praznik življenja in smrti. Komaj spetoh ljubezne mora umreti, da opere greh v preteklosti. Čeprav je žrtev velika, se zdi, da je zaman, a nasprotno čujemo, da nobena žrtev, ki očisti in opere, ni zaman. Kako kruto se včasih igra usoda, kako videli v nedeljo 21. marca ob pol 6 popoldne na Rokodel. odru v Kljubdovski drami »Praznik svetih čiščenj«. Opozarjamo, da si občinstvo preskrbi vstopnice v predprodaji, ki bo v nedeljo ob 10-12 in tri ure pred pričetkom v društveni pisarni, Petrankova ulica 12, I. nadstropje, desno.

Živilski trg v sredo. Včerajšnji živilski trg v Ljubljani je bil le za spoznanje bolj živahen kakor običajne delavnice. Pozna se, da smo še zgodaj spomladni in da imajo vrtnarji ter kmetje le malo pridelkov, da bi jih prinesli na trg. Ne bo dolgo, ko bo trg ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem, kateremu pa tudi še dela uspešno konkurenco domači radi, motovilci in podobno. Nekaj okoličank je prineslo na trg par jersavov lepega domačega radiča, ki so ga jih sredah zakupil v običajnem vrvežu, kakor je ob sredah navada. Branjevalci so bili seveda primerno založeni z zgodnjim južnim sadjem

S. S. VAN DINE:

23

Umorjeni Kanarček

»Mislim, da ne vem mnogo, kar bi vam moglo biti v pomoč... Kanarček, kakor so imenovali gospodično Odell, mi je bila zelo všeč. Prej sem bil nekaj časa navezan na njo. Naredil sem več neumnosti za to dekle. Ko sem bil lani na Kubi, sem ji pisal nekaj prav vročih pisem. Celo slikati sem se dal z njo...»

Namrdnil se je, kakor da sam sebe graja zaradi tih stvari in je nadaljeval:

»Pozneje je začela postajati hladna in se mi izmikati. Parkrat sem jo zaman čakal. Trdo sem jo prijel zaradi tega, a edini odgovor je bil, da je zahtevala denar...»

Umolknil je in gledal konico cigare. V njegovih očeh se je zabliskalo sovraštvo. Celjusti so se mu etisile.

»Nima pomena, da bi lagal. Imela je več pisem in drugih stvari, ki sem jih moral drago plačati, če sem hotel, da mi jih vrni...»

»Kdaj se je to zgodilo?«

Cleaver je za hip okleval.

»Lansko leto v juniju,« je nato dejal in takoj nadaljeval: »Nočem sicer metati blata na nekoga, ki je že mrtev, toda ta ženska je bila najbolj zvihta in preračunljiva izsiljevalka, kar sem jih kdaj poznal. Lahko vam povem še več: ni izsesavala samo mene... Še več drugih je imela v krempljih. Vem, da je temeljito izmogožala starega Louisa Mannixa. Sam mi je to pripovedoval.«

»Bi mi lahko povedali ime koga drugega?« je vprašal Markham in skušal prikriti svojo radovednost. »O Mannixu sem že slišal.«

»Ne morem,« je z obžalovanjem dejal Cleaver.

»Videl sem plesalko tu in tam v družbi moških... Zadnje čase sem jo videval večkrat posebno z nekom... Vendar pa nisem poznal nikogar.«

»Mislim, da je stvar z Mannixom že dolgo časa pokopana.«

»Da. To je že stara zadeva. S te strani bi ne našli ničesar... Vendar pa lahko najdete kako novejšo žrtve, ki bi vam mogla pomagati. Jaz sem precej miroljuben človek... in se za take stvari ne razburjam preveč... Marsikomu pa bi stopila kri v glavo, če bi moral z njene strani prestati toliko, kot sem moral prestati jaz!«

Kljub njegovemu zatrdilu, se mi je zdelo, da Cleaver le ni tako miroljuben in dobronaven. Bil je hladan, preračunljiv in se je znal čudovito obvladati.

Markham ga je pazljivo proučeval.

»Domnevate torej, da je vzrok njene nenadne smrti maščevanje kaknega razočaranega občudovalca?«

Cleaver je dolgo časa razmišljal preden je odgovoril.

»To se mi zdi precej verjetno!« je izjavil.

»Prepričan sem bil, da je drvela v prepad.«

»Ste morda slišali kaj o nekem mladeniču, za katerega se je gospodična Odell zanimala?«

Je to dečko lepe zunanosti, majhne postave, z malimi svetlimi brki, s črnimi lasmi in velikimi modrimi očmi. Piše se Skeel.«

Cleaver se je prezirljivo nasmehnil.

»To nikakor ni bil tip, ki je plesalki ugajal... Niti malo se ni zmenila za mladeniče... vsaj kolikor mi je znano!«

V tem trenutku se je Cleaverju približal mlad uslužbenec, se mu priklonil in dejal:

»Zal mi je, da vas motim. Nekdo kliče vašega brata k telefonu. Zdi se mi, da gre za važno zadevo. Ker pa vašega brata ni tukaj, mi je telefonist naročil naj vas vprašam, če morda veste, kje je.«

»Kako neki morem vedeti zanj?« je neestrno odvrnil Cleaver. »Nikar me ne nadlegujte z njegovimi pozivili!«

»Ali je tukaj v mestu vaš brat?« je brezbržno vprašal Markham. »Spoznal sem ga pred nekaj leti. Prebiva v San Franciscu, kaj ne?«

»Da pristen Kaliforničan je. Prišel je v New York za nekaj tednov. Tako mu bo San Francisco še bolj drag, ko se vrne tja.«

Imel sem občutek, da je to izjavo podal neradovoljno, kakor da ga je nekaj vznemljilo.

Markham pa je bil preveč zaverovan v svojo zadevo, da bi bil to opazil. Takoj je zopet prešel na prejšnji razgovor:

»Poznam nekoga, ki se je pred kratkim zanimal za gospodično Odell. Morda je eden izmed tistih, ki ste jih videli v njeni družbi. Ta gospod je star kakih petinštirideset let, je temnopolt in ima goste, sive brke. (Opisal je Spotswoodeja).«

»Brez dvoma!« je pritrdil Cleaver. »Videl sem ga v njeni družbi pred enim tednom pri Mouquinu.«

Markham je bil razočaran.

»Zal smo tega morali črtati iz seznama... Vendar mora biti še kdo, ki mu je plesalka zapala. Ste popolnoma prepričani, da bi zaman iskali v svojem spominu?«

Cleaver se je zamislil.

»Če gre samo za nekoga, ki mu je deklica zapala,« je izjavil čez nekaj časa, »lahko imenu-

jem doktorja Lindquista. Doktor Ambrož Lindquist stanuje, če se ne motim, nekje v bližini Lexington Avenue. Ne vem, koliko bi vam ta mogel pomagati... Včasih je bil njen največji zaupnik...«

»Hočete reči, da se je zanimal zanjo več kakor samo poklicno?«

»Tega sicer nisem hotel reči,« je odvrnil Cleaver in nekaj časa molče kadil, kakor da premišljuje o zadevi. — »Na vsak način vam povem to kar mi je znano. Doktor Lindquist je nekak specialist za živčne bolezni. Vodi tudi sanatorij za živčno bolne ženske. Bržkone je precej bogat in družabni položaj je zanj življenjske važnosti... Pripada torej tisti vrsti ljudi, ki jih je plesalka zbirala kot žrtve. Vem samo to, da jo je obiskoval bolj pogosto, kot bi to bilo potrebno za kakršnokoli zdravljenje. Nekeč sem se srečal z njim v njenem stanovanju. Ko me je gospodična predstavila, se je pokazal zelo malo vljudnega.«

»Morda bi bilo dobro, da se pozanimamo zanj,« je brez navdušenja dejal Markham. »Ali poznate še koga, ki bi nam mogel pomagati?«

Cleaver je odkimal.

»Ne, nikogar ne poznam.«

»Vam ni nikdar govorila o kom, ki bi jo nadlegoval ali Vam pa omenila kakšno koli neprijetno presenečenje?«

»Nikdar. Snočnji dogodek me je naravnost presenetil. Navadno ne čitam nobenega drugega lista, razen jutranjika »Herald«. Ker danes zjutraj v njem še ni bilo ničesar o zločinu, sem izvedel o njem še le nekoliko pred večerjo. Pogovarjali so se o tem v biljardni dvorani. Takoj sem poiskal večerni list. Če ne bi slučajno slišal govoriti o tem, bi za umor zvedel šele jutri zjutraj.«

Na letošnjo veliko noč — konec sveta!

Nedvoumna Nostradamusova prerokba, ki pa se je le ni treba preveč bati

Prvič v sedanjem stoletju bo letos velika noč na dan 25. aprila. Zadnjikrat je bila tako pozno leta 1886, torej pred 57 leti. Ves čas od tedaj, ko se velika noč sploh praznuje, pa do danes je padla samo petnajstkrat na 25. april. Se pozneje, kakor je letos, sploh bili ne more. V štirih stoletjih — od leta 1700 do 2100 — je bila oziroma še bo velika noč na ta skrajni možni dan samo štirikrat. Zgodilo se je to v letih 1734 in 1886 in se bo v omenjenem razdobju samo še dvakrat, namreč letos in leta 2038. V istih štirih stoletjih pa je velika noč padla na najzgodnejši dan, ki je sploh možen (t. j. na 22. marca), samo dvakrat, in sicer v letih 1761 in 1818.

V zvezi s tem pač ne smemo prezreti prerokbe, ki jo je izrekel sloviti astrolog Nostradamus, saj se nanaša vprav na letošnjo veliko noč in bo prav gotovo čudovito presenetljiva pred-

vsem za tiste, ki jim je njihova življenjska pot bolj z rožami posuta in ki jih ne morete spraviti z nobeno stvarjo bolj v slabo voljo, kakor če jih na kakšen koli način spomnite, da se bo treba prej ali slej posloviti od tega sveta in da bodo tudi oni slednjič imeli prav toliko, ko vsi drugi, namreč le še pet pedit zemlje in nič več, pa čeprav so bili še tako premožni in vplivni. In če se Nostradamus res ni zmotil v svoji prerokbi za letošnjo veliko noč, potem morajo hiteti z uživanjem in zabavo, zakaj ure so jim res že štete.

Nostradamus je namreč zapisal med številnimi drugimi tudi naslednjo prerokbo:

Čitate »Slovenca«

Kadar Boga bo križal sveti Jurij in ga obudil spet bo sveti Marko, kadar ga sveti Janez nosil bo v procesiji, tedaj sveta bo konec tu na zemlji.

Z drugimi besedami se to pravi: Tisto leto (in to je prav letos), ko bo velika noč padla na 25. april, in bo torej sv. Jurij na Veliki petek, sv. Marko na veliki soboto, Telovo pa na dan sv. Janeza Krstnika (na kres), prerokuje Nostradamus, da bo konec sveta.

Kljub tako jasno izrečeni prerokbi pa se le ni treba preveč bati, saj letošnja velika noč ne bo, odkar je bila Nostradamusova prerokba izrečena, prva, ki bo padla na dan 25. aprila. Ze več jih je bilo po Nostradamusovi smrti, pa sveta kljub temu še ni bilo konec. Nostradamus je umrl, svet pa živi dalje in gre svojo pot, ne da bi se kaj zmenil za napovedi različnih Nostradamusov.

DARMOL
Contro la stitichezza
proci zapetju

Stitichezza
ZAPRTJE
e digestioni difficili
in težka prebava

TISANA
CISBEY
DELIZIOSO THE

LASSATIVO - DEPURATIVO - DIGESTIVO
RIMECCA. CISTI POMAGA PREBAVLJATI
cura intestino, stomaco, fegato
e reni
zdрави črevesje, želodec, jetra
in obisti

L. 6.00 LA SCATOLA - L. 0.75 LA BUSTA CON 4 DOSI
L. 6.00 SKATLA - L. 0.75 ZAVOČEK S 4 DOZAMI
LAB. G. MANZONI & C. - MILANO Via Vela 5

Umrla je gospodična
FANI LAP
vzgojiteljica

Pogreb bo v četrtek, dne 18. t. m., ob pol treh popoldne v Zal, kapele sv. Jožefa, na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana - Kamnik, 17. marca 1943.

Sorodstvo

V neizmerni žalosti naznanjamo, da nas je za vedno zapustil naš iskreno ljubljani brat, svak in stric, gospod

Ciril Malavašič
trgovec na Vrhniki

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 19. marca t. l., ob 15. uri iz hiše žalosti, Kolodvorska ulica na Vrhniki, na farno pokopališče. Priporočamo ga v blag spomin in molitev.

Notranje gorice, Vrhnika, Little Falls, 16. marca 1943.

Zalujoče sestre Albina, Mici, Metka, Franca, brat Franc — in ostalo sorodstvo.

Vsemogočni Gospod je po ljudem neumljivih zamislil svoje previdnosti sklenil ovenčati s palmo mučeniške smrti in poklicati k Sebi po plačilo svojega zvestega služabnika, našega najboljšega sina in brata, prečastitega gospoda

Tončka Hočevarja
kaplana v Stari vasi pri Grosupljem

Njegovo mučeno truplo leži na mrtvaškem odru v Šmarju, od koder bo prepeljano v petek popoldne v Grosuplje, kjer bo v soboto ob 9.30 dopoldne pogreb.

Počastite spomin rajnega z molitvijo in dobrimi deli
Grosuplje, Ljubljana, 17. marca 1943.

Zalujoči:
oče Franc in mati Marija, bratje: Franc, Ivan, Jože, Alojz

Dotrpela je naša dobra sestrična, gospodična

Albertina Kastelic
poštna uradnica v pokoju

V ponedeljek, 15. marca ob pol 7 zvečer, v 80. letu starosti. Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, 17. marca 1943, ob 4 popoldne izpred hiše Mej vrti 6, na mestno pokopališče.

Novo mesto, dne 15. marca 1943.

Zalujoči družini: JEREB - KASTELIC

Globoko užaloščeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša dobra, nad vse ljubljena mama, stara mama, sestra, tašča, svakinja in teta, gospa

Marija Pucelj
gostilničarka in posestnica

v torek, dne 16. marca 1943, ob 7 zjutraj, previdena s tolažili svete vere, v 57. letu starosti mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, dne 18. marca 1943, ob 9 dopoldne iz hiše žalosti v Zlebiču št. 14, na pokopališče k Sv. Križu s sveto mašo zadušnico.

Zlebič, Ribnica, dne 16. marca 1943.

Globoko zalujoči: Angela por. Klun, hči; Anton, sin; Ivan, zet; Janezek, Angelea in Marija, vnuk in vnučinja ter ostalo sorodstvo

Ljubezen
Kristine Homanove

Gospa Hartwigova je nadaljevala. Po ljubeznivem uvodu se ji je zdel primeren čas, da je prešla na stvar:

»Kaj sem že hotela reči — naša Angela, o, Angelea je zelo muzikalna! Vi bi jo radi počevali? Da, to bom morala premisliti. — Prav za prav smo z učiteljico nad vse zadovoljni.«

Kolikor besed, toliko udarcev kakor z bičem po golem telesu!

Ko se je vračala Kristina iz mesta na Poljane, je rojila za njo dolga vrsta neprijetnih misli. Borila se je, kakor je mogla in znala.

»Poizkusila si. Ne očitaj si, ne delaj si preglavice! Je tolažila samo sebe. Cesta je bila prazna. Nemoteno je hodila, se bodrila in se kdaj pa kdaj bridko nasmehnila.

Nekatere gospe v mestu so jo hotele raniti, nekatere pa so se vedle dostojno. Na cesti je čutila, da je zelo utrujena.

Gospa Grotejeva, ki je bila v šoli vedno med zadnjimi in ki ni kaj rada sodelovala, kadar so se dekleta zarezala proti Kristini — sedaj je bila že mati peterih otrok, rdečeličnih in na las podobnih svoji materi — jo je prijazno potrepljala po ramenih in ji rekla:

»Če se boste počutili samo, pridite k nam na večerjo. Veselilo nas bo, če nas boste obiskali.«

Na poti iz mesta proti svoji prazni hiši se je Kristina nenadoma zaustavila. Počutila se je, kakor da ne more več naprej. Saj še ni dolgo od tega, ko je tako hitela, da bi bila čim prej izven mesta. Domov, domov! je bila njena najmočnejša misel. Po dolgem času se ji je spet mudilo, nenadoma pa se je zaustavila.

Napadel jo je občutek strahu.

»Ne tja! — Ne več naprej!«

Mrtva, tiha hiša — velik, mrtev vrt! — Ne nazaj! — Vendar ne — tudi nazaj ne! — Moj Bog, ne!

Kako strašna je bila pot, ki jo je opravila to jutro! Mučenje je bilo to, ne pa obisk!

Sama je stala sredi dihajočega polja. Sama, kakor je bila sama v življenju, sama na vsem svetu.

Strmela je v daljo ceste, ki se je izgubljala nekje v vasi. Obrnila se je in gledala nazaj: čutila je, da je brez moči in brez tolažbe.

Takrat se je pojavil od sonca ožgani popotnik, visok, vitek in plavalas. Približal se je po beli cesti sredi svetlečega polja. Prihajal je iz mesta; videti je bilo, da se mu mudilo. In ko jo je zagledal, se je zdelo, da še vedno raste, kakor da pospešuje korak, kakor da krili z rokami.

Kristina je ostrmelala: čutila je nekaj, mrzle mu, jeklenemu bodlaju podobnega.

K žalitvam, katerih se je še le v zadnjem času prav zavedala, se je pridružilo tudi spoznanje, da jo je Erik Bergen pozabil in zapustil. Čez zimo se je malokdaj spomnila na nekdanjega prijatelja. Spomladaj šele, ko si je prizadevala, da bi mislila še na kaj drugega kot na zapuščenost na Poljanah, ko je iskala poti k sorodnikom in k ljudem v mestu, se je kdaj pa kdaj zausta-

vila njena misel tudi pri nekdanjem prijatelju Bergenu.

In sedaj ji prihaja naproti. Brezskrben, zatreč in nosen kakor sam bog areče.

V naslednjem hipu se je pojavil z veselimi vzklikom pred njo.

Ali je pozabil — da je —?

Zrla je vanj hladno in začudeno. To je bil pogled, neskončno tuj, veliko bolj očitujoč kot otožen.

Kristina dobi tolažnika

Erik Bergen ni pričakoval, da bo naletel na tak sprejem. Bil je tako presenečen, da ni mogel drugega reči kakor: »Kaj se godi z vami? Kaj vam je?«

Prisrčno je dodal še nekaj, kar pač ni bilo v skladu z njegovo fino uglajenostjo:

»Toda dete! — Dete drago!«

Zmajeval je z glavo. Senca sožalja je legla na njegovo srce in težila vedno težje, čim več je čital z njenega obraza. Ne, takega srečanja ni pričakoval zdaj, ko se je vrnil po tako dolgem času.

Kristina je vendarle spregovorila: »Kaj hočete od mene? Odkod prihajate? To so bile besede brez zvoka; samo trepetanje ustnice je izdalo, da besni v njenem srcu vihar.

»Čemu sem prišel, kaj hočem od vas? — gospa Kristina, bil sem vedno pri vas —«

Hitro si je premislil in končal stavek drugače kakor je nameraval:

»Vedno sem bil v mislih pri vas kot najboljši prijatelj.«

Potem je nadaljeval mirno in prisrčno: »Skrbelo me je zaradi vas. — Mislim sem, da ste tudi vi tako želeli. — Vem, da niste mogli trpeti nikogar pri sebi. — Tolikokrat sem

si želel, da bi smel priti do vas, kolikor minut je preteklo od onega časa. — Saj to si pač lahko sami mislite.«

Kristina je molčala, Bergen pa je nadaljeval:

»Ali smem stati sedaj poleg vas — kot vaš prijatelj? — Za božjo voljo, ne glejte me tako očitujoče! — Ostal bom tukaj. V tem hipu vam ni nič potrebnejšega in meni nič ljubšega. Naselil se bom spet v starem stanovanju in bom delal v tem kraju, da bom v vaši bližini. Gospa Kristina, ali vam je vsaj malo do mojega prijateljstva?«

Kristina ni odgovorila. Tudi v njenih očeh ni mogel razbrati ali se upira ali pa sprejema njegovo ponudbo. Vse, kar je v tem hipu videl na njej, je bila utrujenost in onemoglost.

»Malo bi se rada oddahnila. Bila sem daleč in sem zelo trudna.«

Sedla je v prašno travo ob cesti. Bergen je opazil, kako je sklonila trudno glavo.

»Bila sem v mestu. Prvič sem bila tam po šestih mesecih. Pol leta sem preživela čisto sama. Zdravniki mi je svetoval, naj bi navezala stike z ljudmi. Dejal je, da je moje samotarjenje preveč škodljivo in nevarno.«

Kristina je govorila čisto tiho, vendar jasno, kakor da bi vsako besedo pretehtala. Vsakdo, ki bi jo zdajle videl samo za hip, bi vedel, da gro za vdovo, ki si še ni opomogla.

Bergenu je bilo dovolj, da je spregledal, kako je z njo. Sedel je k njej v travo.

»Moram govoriti, moram se izpovedati. Zdi se mi, da naša oddaljenost nespornost, za katerega sem morda kriv, katerega pa nisem hotel.«